

Zarządzenie Nr ZK.51.2016
Burmistrza Miasta Sierpc
z dnia 29 kwietnia 2016 roku

w sprawie: wprowadzenia oceny ryzyka zawodowego na stanowiskach pracy
w Urzędzie Miejskim w Sierpcu

Na podstawie art. 226 Kodeksu pracy(Dz.U. z 2014 r., poz.1502 z późn. zm.)
w zw. z § 39 i 39a Rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia
26 września 1997 r. w sprawie ogólnych przepisów bezpieczeństwa i higieny pracy
(Dz.U. z 2003 r., Nr 169, poz.1650 z późn. zm.), zarządza się co następuje:

§1-

1. Wprowadza się ocenę ryzyka zawodowego na urzędniczych, w tym kierowniczych stanowiskach, Straży Miejskiej oraz stanowiskach obsługi w Urzędzie Miejskim w Sierpcu, wedle wzorca stanowiącego załączniki od nr 1 do nr 7 niniejszego Zarządzenia.
2. Zobowiązuję Naczelnika Wydziału Organizacyjnego do niezwłocznego zapoznania wszystkich pracowników Urzędu z oceną ryzyka zawodowego.
3. Potwierdzeniem zapoznania pracownika z oceną ryzyka zawodowego jest pisemne oświadczenie pracownika potwierdzające fakt zapoznania się z powyższym dokumentem.

§ 2.

Nadzór nad wykonaniem Zarządzenia sprawuje Sekretarz Miejski w Sierpcu

§ 3.

Zarządzenie wchodzi w życie z dniem podpisania

BURMISTRZ
Jarosław Perzyński

Urząd Miejski w Sierpcu

OCENA RYZYKA ZAWODOWEGO

**NA STANOWISKU
INFORMATYK**

1. Cel procedury.

Celem procedury jest ustalenie reguł postępowania przy zarządzaniu ryzykiem zawodowym w Urzędzie Miejskim w Sierpcu:

sprawdzenie, czy występujące na stanowiskach pracy zagrożenia zostały zidentyfikowane i czy jest związane z nimi ryzyko zawodowe,
wykazanie, zarówno pracownikom jak i organom nadzoru i kontroli, że przeprowadzono analizę zagrożeń i zaproponowano zastosowanie właściwych środków ochronnych,
dokonanie odpowiedniego wyboru wyposażenia stanowisk pracy, materiałów oraz organizacji pracy,
ustalenie priorytetów w działaniach zmierzających do eliminowania lub ograniczania ryzyka zawodowego,
zapewnienie ciągłej poprawy bezpieczeństwa i higieny pracy.

2. Zakres obowiązywania procedury.

Procedura obowiązuje w Urzędzie Miejskim w Sierpcu w odniesieniu do pracownika wykonującego zadania informatyka.

3. Pojęcia i definicje.

Strata - fizyczne naruszenie lub/i uszkodzenie zdrowia lub przedmiotu (rzeczy) [EN-1050].

Zagrożenie:

zdarzenie mogące wywołać stratę [EN-1050],

stan środowiska pracy mogący spowodować wypadek lub chorobę [PN-N-18001].

Narażenie (ekspozycja) - podleganie oddziaływaniu czynników niebezpiecznych, szkodliwych lub uciążliwych związanych z wykonywaniem pracy [PN-N-18001].

Narażenie jest wyrażanym ilościowo lub jakościowo pojęciem charakteryzującym zagrożenie na stanowisku pracy.

Środki ochronne:

- środki (sposoby) do zlikwidowania zagrożenia lub zmniejszenia ryzyka [EN-1050]. środki ochrony zbiorowej, środki ochrony indywidualnej lub inne środki (techniczne lub organizacyjne), stosowane w celu ograniczenia ryzyka zawodowego [PN-N-18001], **Ryzyko** - kombinacja częstości lub prawdopodobieństwa wystąpienia określonego zdarzenia wywołującego zagrożenie i konsekwencji związanych z tym zdarzeniem [PN-N-18001],

Pojęcie ryzyka zawsze obejmuje dwa elementy: częstość lub prawdopodobieństwo występowania zdarzenia wywołującego zagrożenie i konsekwencje tego zdarzenia.

Ryzyko zawodowe - prawdopodobieństwo wystąpienia niepożądanych zdarzeń związanych z wykonywaną pracą powodujących straty, w szczególności wystąpienia u pracowników niekorzystnych skutków zdrowotnych w wyniku zagrożeń zawodowych występujących w środowisku pracy lub sposobu wykonywania pracy [PN-N-18001],

Prawdopodobieństwo - możliwość, szansa wydarzenia się czegoś.

Ryzyko resztkowe - ryzyko, jakie pozostaje po zastosowaniu (wprowadzeniu) środka ochronnego [EN-1050].

Identyfikacja zagrożeń - stwierdzenie, ustalenie zagrożeń występujących w środowisku pracy.

Szacowanie ryzyka - nadanie materialnej cechy elementom ryzyka:

ocena prawdopodobieństwa wystąpienia zdarzenia niebezpiecznego,
określenie stopnia możliwej straty (konsekwencji związanych ze zdarzeniem).

Wartościowanie ryzyka:

formułowanie sądu o ryzyku,
określanie wartości ryzyka według przyjętych kryteriów.

Analiza ryzyka - badanie ryzyka obejmujące określenie granic obiektu, identyfikację zagrożeń i szacowanie ryzyka.

Ocena ryzyka:

- proces analizowania i wyznaczania ryzyka dopuszczalnego [PN-N-18001],
wydawanie opinii (sądu) o ryzyku obejmujące:
  - a) analizę ryzyka,
  - b) wartościowanie ryzyka,
  - c) decyzję o akceptacji ryzyka lub działaniach w celu zmniejszenia (redukcji) ryzyka.

4. Przebieg i wybór metody oceny ryzyka.

Ocena ryzyka zawodowego jest procesem wieloetapowym i może być przeprowadzona "krok po kroku". Etapy oceny ryzyka zawodowego to:

- zebranie informacji potrzebnych i koniecznych do oceny ryzyka zawodowego,
- identyfikacja występujących zagrożeń,
- oszacowanie ryzyka zawodowego na poszczególnych stanowiskach pracy,
- wartościowanie i wyznaczenie dopuszczalnego ryzyka zawodowego,

- opracowanie dokumentacji,
- wdrożenie oceny ryzyka zawodowego do praktyki.

Do oceny ryzyka zawodowego zostały wykorzystane informacje dotyczące lokalizacji stanowiska pracy i realizowanych na nim zadań, osoby pracującej na tym stanowisku, stosowanych przez pracownika środków pracy oraz środków ochronnych, rodzaju wykonywanych czynności oraz sposoby i czas potrzebny do ich wykonania, jak również wzięto pod uwagę zagrożenia, które już zostały zidentyfikowane oraz możliwe skutki tych zagrożeń. Ponadto wykorzystano dokumentację wypadkową, instrukcje obsługi, instrukcje stanowiskowe, a także przepisy prawne i inne dokumenty normatywne.

Do oceny ryzyka zawodowego wykorzystano metodę oceny ryzyka zawodowego dla czynników niemierzalnych według normy PN-N-18002:2000 (metoda matrycy ryzyka). Oszacowanie ryzyka zawodowego na stanowiskach pracy polega na ustaleniu dwóch składowych:

- ciężkości szkodliwych następstw zagrożeń,
- prawdopodobieństwa wystąpienia zagrożeń.

Szacowanie ciężkości następstw zdarzeń wypadkowych:

1. Do następstw **o małej szkodliwości** zalicza się urazy i choroby, które nie powodują długotrwałych dolegliwości i absencji w pracy, czasowe pogorszenie stanu zdrowia takie jak niewielkie stłuczenia i zranienia, podrażnienia oczu, objawy niewielkiego zatrucia, bóle głowy itp.
2. Do następstw **o średniej szkodliwości** zalicza się urazy i choroby, które powodują niewielkie, ale długotrwałe lub nawracające okresowo dolegliwości i są związane z krótkimi absencjami, zranienia, oparzenia Ii-go stopnia na niewielkiej powierzchni ciała, alergie, nieskomplikowane złamania, zespoły przeciążeniowe układu mięśniowo-szkieletowego itp.
3. Do następstw **o dużej szkodliwości** zalicza się urazy i choroby, które powodują ciężkie i stałe dolegliwości lub śmierć, oparzenia Iii-go stopnia, oparzenia Ii-go stopnia dużej powierzchni ciała, amputacje, skomplikowane złamania z następującą dysfunkcją, choroby nowotworowe, toksyczne uszkodzenia narządów wewnętrznych i układu nerwowego w wyniku narażenia na czynniki chemiczne, zespół wibracyjny, zawodowe uszkodzenie słuchu, astma, zaćma itp.

Szacowanie prawdopodobieństwa zdarzeń wypadkowych:

1. Do **mało prawdopodobnych** zalicza się następstwa zagrożeń, które nie powinny wystąpić podczas całego okresu aktywności zawodowej pracownika.
2. Do **prawdopodobnych** zalicza się następstwa zagrożeń, które mogą wystąpić nie więcej niż kilkakrotnie podczas okresu aktywności zawodowej pracownika.
3. Do **wysoce prawdopodobnych** zalicza się następstwa zagrożeń, które mogą wystąpić wielokrotnie podczas okresu aktywności zawodowej pracownika.

Wartościowanie ryzyka w skali trójstopniowej.

Prawdopodobieństwo	Ciężkość następstw		
	Mała	Średnia	Duża
Mało prawdopodobne	<i>Małe</i> 1	<i>Małe</i> 1	<i>Średnie</i> 2
Prawdopodobne	<i>Małe</i> 1	<i>Średnie</i> 2	<i>Duże</i> 2
Wysoce prawdopodobne	<i>Średnie</i> 2	<i>Duże</i> 2	<i>Duże</i> 2

Wyznaczanie dopuszczalności ryzyka zawodowego w skali trójstopniowej.

Oszacowanie ryzyka zawodowego	Dopuszczalność ryzyka zawodowego	Niezbędne działania
Duże	Niedopuszczalne	Jeżeli ryzyko zawodowe jest związane z pracą już wykonywaną, działania w celu jego zmniejszenia należy podjąć natychmiast np. przez zastosowanie środków ochronnych. Planowana praca nie może być rozpoczęta do czasu zmniejszenia ryzyka zawodowego do poziomu dopuszczalnego.
Średnie	Dopuszczalne	Zaleca się zaplanowanie i podjęcie działań, których celem jest zmniejszenie ryzyka zawodowego.
Małe		Konieczne jest zapewnienie, że ryzyko zawodowe pozostaje, co najmniej na tym samym poziomie.

Wyniki oceny ryzyka zawodowego stanowią podstawę planowania działań korygujących i zapobiegawczych na stanowiskach pracy. Przy planowaniu i podejmowaniu tych działań w celu eliminacji lub ograniczenia zagrożeń i związanego z nimi ryzyka zawodowego, należy stosować środki ochronne w następującej kolejności:

- środki techniczne eliminujące lub ograniczające zagrożenia u źródła,
- środki ochrony zbiorowej,
- środki organizacyjne i proceduralne (procedury lub instrukcje bezpiecznej pracy),
- środki ochrony indywidualnej.

Przed realizacją wynikającego z oceny ryzyka zawodowego planu działań korygujących i/lub zapobiegawczych należy dokonywać przeglądu planu w celu stwierdzenia:

- czy proponowane działania doprowadzą do wymaganego ograniczenia ryzyka zawodowego,
- czy w wyniku realizacji planu nie powstaną nowe zagrożenia,
- czy można wybrać inne, bardziej skuteczne działania.

Po zrealizowaniu zaplanowanych działań należy przeprowadzić kolejną ocenę ryzyka zawodowego umożliwiającą sprawdzenie ich skuteczności.

5. Zespół oceniający ryzyko zawodowe.

Ocenę ryzyka zawodowego wykonał zespół w składzie:

1. Wiesław Korzeniewski –insp. d/s BHP i Ppoż.
2. Grażyna Kłos – członek komisji BHP

KARTA ANALIZY RYZYKA ZAWODOWEGO

Stanowisko pracy: Pracownik realizujący zadania informatyka	Data: 15.04.2016
--	---------------------

I. INFORMACJE O STANOWISKU PRACY

1. Opis stanowiska pracy:

Miejsce pracy wymienionego pracownika znajduje się w budynku Urzędu.

Pomieszczenie pracy spełnia parametry dotyczące pomieszczeń pracy stałej w zakresie kubatury, oświetlenia, wentylacji, temperatury i wilgotności. Stanowisko urządzone jest zgodnie z zasadami ergonomii. W obrębie stanowiska pracy nie występują czynniki szkodliwe dla zdrowia. Pomiar instalacji elektrycznej (na oporność izolacji, skuteczność zerowania, sprawdzenia skuteczności środków ochrony przeciwporażeniowej) wykazały, że jest ona sprawna. Pomieszczenia pracy wyposażono w znaki ewakuacyjne zgodnie z PN-92/N- 01256/02. Sprzęt ppoż. rozmieszczony jest właściwie, w ilościach zgodnych z obowiązującymi przepisami. Na stanowisku pracy „Informatyk”, wykonywane są czynności związane z utrzymaniem w stałej sprawności wewnętrznej sieci komputerowej, nadzorem nad oprogramowaniem zainstalowanym na komputerach Urzędu, wykonywaniem czynności przy obsłudze monitorów ekranowych oraz urządzeniach biurowych. Sprzęt komputerowy posiada stosowne certyfikaty i oznaczenia znakiem bezpieczeństwa „CE”. Komunikowanie z innymi pracownikami odbywa się przez kontakt osobisty lub za pomocą poczty elektronicznej, telefonu, itp. Dokumenty przechowywane są w szafach i na regałach.

System pracy-1 zmianowy.

2. Stosowane materiały i środki pracy:

1.	<i>Komputery, telefony, kserokopiarki, niszczarki dokumentów, bindownica, gilotyna.</i>
2.	<i>Oprogramowanie komputerowe.</i>
3.	<i>Papier, formularze, druki.</i>
4.	<i>Regał, szafa, drabina.</i>
5.	<i>Ręczny sprzęt techniczny.</i>

3. Osoby uczestniczące w procesie pracy:

1.	<i>Pracownik Wydz. Org. – realizujący zadania informatyka.</i>
2.	<i>Pracownicy Urzędu.</i>

4. Wymagany poziom wykształcenia, doświadczenia i zdolności użytkownika oraz wymagane uprawnienia:

Przygotowanie ogólne - wykształcenie wyższe.

Bardzo dobra znajomość systemów informatycznych.

Bardzo dobra znajomość obsługi komputera.

Szkolenia z zakresu bhp - instruktaż ogólny i stanowiskowy, szkolenia okresowe.

Badania lekarskie - wstępne, okresowe, kontrolne.

Prawo jazdy kat. B.

5. Inne wymagania dotyczące osób zatrudnionych na stanowisku:	
- kobiety w ciąży, młodociani, osoby niepełnosprawne itp.	
<i>Nie zatrudnia się osób niepełnosprawnych.</i>	
<i>Nie zatrudnia się osób młodocianych.</i>	
6. Wykonywane czynności:	
1.	<i>Przygotowanie stanowiska pracy.</i>
2.	<i>Praca przy urządzeniach komputerowych.</i>
3.	<i>Praca przy innych urządzeniach biurowych.</i>
4.	<i>Przemieszczanie się między pomieszczeniami.</i>
5.	<i>Czynności końcowe na stanowisku pracy.</i>
7.	niedogodności i niebezpieczne zdarzenia wykryte w czasie dotychczasowej pracy
IV	wypadki i choroby zawodowe:
1.	<i>Nie było niebezpiecznych zdarzeń.</i>
2.	<i>Praca w wymuszonej pozycji ciała.</i>
8. Identyfikacja zagrożeń:	
1.	<i>Upadek na tym samym poziomie.</i>
2.	<i>Upadek na niższy poziom.</i>
3.	<i>Kontakt z czynnikiem materialnym.</i>
4.	<i>Obciążenie układu mięśniowo- szkieletowego.</i>
5.	<i>Kontakt z prądem elektrycznym o napięciu do 1 kV.</i>
6.	<i>Hałas.</i>
7.	<i>Niewłaściwe warunki mikroklimatyczne.</i>
8.	<i>Pożar.</i>
9.	<i>Stres.</i>
10	<i>Kontakt z czynnikami biologicznymi.</i>

II. INFORMACJA O RYZYKU ZAWODOWYM

Lp.	Typ zagrożenia	Źródło zagrożenia	Możliwe skutki zagrożenia	pri	S ²⁾	Kategoria ryzyka ³⁾
1.	Upadek na tym samym poziomie.	Nierówności podłoga (uszkodzona nawierzchnia, zalegające przedmioty na drogach komunikacyjnych), rozlane płyny itp. powodujące sliiskość podłoga, nie oznakowane progi, uskoki w	Potłuczenie, złamanie kończyn, urazy wewnętrzne, wstrząśnienie mózgu.	P	S	2
2.	Upadek na niższy poziom.	Przemieszczenie się po schodach, drabina.	Potłuczenie, złamanie kończyn, urazy wewnętrzne, wstrząśnienie mózgu.	P	S	2
3.	Kontakt z czynnikiem materialnym.	Brak zabezpieczenia miejsc niebezpiecznych, niewłaściwe rozmieszczenie sprzętu na stanowisku pracy, otwarte szuflady biurek, ostre elementy urządzeń, niewłaściwe posługiwanie się narzędziami ręcznymi- technicznymi.	Potłuczenia, skaleczenia złamania, urazy wewnętrzne.	P	S	2
4.	Obciążenie układu mięśniowo-kościowego	Wymuszona pozycja ciała w trakcie długotrwałej obsługi komputera, niewłaściwe przenoszenie	Bóle mięśniowe, zwyrodnienia kręgosłupa i stawów.	P	S	2
5.	Kontakt z prądem elektrycznym o napięciu do 1 kV.	Uszkodzone urządzenia zasilane energią elektryczną, niesprawne instalacje elektryczne.	Śmierć na skutek porażenia prądem elektrycznym, poparzenia.	P	D	3
6.	Hałas.	Hałas spowodowany dużą ilością urządzeń	Trudności z koncentracją, zmęczenie.	MP	M	1
7.	Niewłaściwe warunki mikroklimatyczne.	Temperatura w pomieszczeniu przekraczająca zakres ustalony dla komfortu cieplnego, zła wentylacja.	Przeziębienia lub przegrzanie, choroby układu oddechowego.	P	M	1
8.	Pożar.	Niesprawne urządzenia i instalacje elektryczne, zaproszenia ognia, materiały łatwopalne.	Śmierć, oparzenia całego ciała zatrucia, po-drażnienia dróg oddechowych, oczu.	P	D	3
9.	Stres.	Nieprzyjemne zdarzenia, duże obciążenie pracą umysłową, odpowiedzialność, określony czas wykonania zadań.	Różnego rodzaju choroby na tle nerwowym, zdenerwowanie, utrata efektywności, trudności z koncentracją.	P	S	2

Lp.	Typ zagrożenia	Źródło zagrożenia	Możliwe skutki zagrożenia	pi)	S ² >	Kategoria ryzyka*
10.	Kontakt z czynnikami biologicznymi: Grupa 1 i 2 zagrożenia).	Nieprzestrzeżenie zasad higieny, kontakt	Grypa, zapalenie płuc, schorzenia układu oddechania, wysypki, grzybice, tuszczycza, alergię.	P	M	1

^ P- prawdopodobieństwo (MP- mało prawdopodobne, P- prawdopodobne, WP- wysoce prawdopodobne).

3) S- następstwo i jego stopień szkodliwości (M- małe, S- średnie, D- duże).

Kategoria ryzyka: 1- Małe, 2- Średnie, 3- Duże.

Działania zapobiegawcze- sposoby zmniejszenia ryzyka zawodowego.

Lp.	Typ zagrożenia	Sposoby zmniejszenia ryzyka zawodowego	pi)	S ²⁾	Kategoria ryzyka ^{3)*}
1.	Upadek na tym samym poziomie.	Utrzymywać w dobrym stanie wykładziny podłogowe ze szczególnym uwzględnieniem miejsc łączenia, ułożyć przewody zasilające środki biurowej w miejscach mało dostępnych oraz osłonić je listwami zabezpieczającymi, utrzymywać porządek w obrębie stanowiska pracy; Zachować ostrożność, nie śpieszyć się podczas poruszania się po schodach, podczas poruszania się po schodach korzystać z poręczy, zabezpieczać schody przed ich nadmierną śliskością, wszelkie czynności związane z koniecznością wyjścia na wysokości powyżej 1m wykonywać wyłącznie przy użyciu drabin, stosować tylko sprawne drabiny zgodnie z przeznaczeniem.	MP	S	1
2.	Upadek na niższy poziom.	Prawidłowo rozmieścić sprzęt na stanowisku pracy, właściwie układać segregatory i inne wytworzone dokumenty na półkach i w szafkach, zachować ostrożność, zamykać szuflady w biurkach i drzwiczki szafek, właściwie i ostrożnie posługiwać się narzędziami ręcznymi.	MP	S	1
3.	Kontakt z czynnikiem materialnym.	Zapewnić urządzenie stanowisk pracy zgodnie z zasadami ergonomii, stosować 5 minut przerwy po każdej godzinie pracy przy monitorze ekranowym, zapewnić właściwe warunki pracy (mikroklimat, oświetlenie), przestrzegać instrukcje bhp przy obsłudze monitorów ekranowych, przestrzegać norm transportu ręcznego.	MP	S	1
4.	Obciążenie układu mięśniowo-szkieletowego.	Przeglądać codziennie urządzenia przed ich użyciem (przewody zasilające, włączniki, ogólny stan), stosować się do zaleceń producenta przedstawionych w instrukcjach obsługi urządzeń, właściwie układać i zabezpieczać przewody zasilające urządzenia techniki biurowej, zachować ostrożność, utrzymywać porządek w obrębie stanowiska pracy, nie użytkować uszkodzonego sprzętu, modernizacje i naprawy uszkodzonego sprzętu wykonywać po wcześniejszym odłączeniu z gniazda elektrycznego, nie ustawiać w pobliżu sprzętu elektrycznego oraz elektronicznego właściwa organizacja pracy.	MP	M	1
5.	Kontakt z prądem elektrycznym o napięciu do 1 kV.	Dostosować mikroklimat do subiektywnego odczucia komfortu cieplnego.	MP	M	1
6.	Hakas.	Utrzymywać porządek w pomieszczeniach, wyposażać pomieszczenia w zgodną z przepisami odpowiednią ilość podręcznego sprzętu ppoż., zapoznać się z „Instrukcją Bezpieczeństwa Pożarowego”, umieć posługiwać się sprzętem gaśniczym, bezwzględnie przestrzegać zakazu palenia, przestrzegać instrukcji ppoż.	MP	D	2
7.	Niewłaściwe warunki mikroklimatyczne.		MP	M	1
8.	Pożar.		MP	D	2

Lp.	Typ zagrożenia	Sposoby zmniejszenia ryzyka zawodowego	pi)	S ² >	Kategoria ryzyka ^{3,*}
9.	Stres.	Prawidłowo organizować pracę, unikać sytuacji konfliktowych, unikać pracy w presji czasu, przestrzegać norm czasu pracy, stosować ćwiczenia relaksacyjne.	MP	S	1
10.	Kontakt z czynnikami biologicznymi. Grupa 1 i 2 zagrożenia).	Przestrzegać zasad higieny, szczepić się.	MP	M	1

2) P- prawdopodobieństwo (MP- mało prawdopodobne, P- prawdopodobne, WP- wysoce prawdopodobne).

S- następstwo i jego stopień škodliwości (M- małe, S- średnie, D- duże).

Kategoria ryzyka: 1- Małe, 2- Średnie, 3- Duże.

Ryzyko zawodowe: Wskaźnik ryzyka końcowego po zrealizowaniu działań zapobiegawczych nie przekracza wartości 2, ryzyko jest akceptowalne.

Urząd Miejski w Sierpcu

OCENA

RYZYKA ZAWODOWEGO

NA STANOWISKACH ADMINISTRACYJNO- BIUROWYCH

1. Cel procedury.

Celem procedury jest ustalenie reguł postępowania przy zarządzaniu ryzykiem zawodowym w Urzędzie Miejskim w Sierpcu:

- sprawdzenie, czy występujące na stanowiskach pracy zagrożenia zostały zidentyfikowane i czy jest związane z nimi ryzyko zawodowe,
- wykazanie, zarówno pracownikom jak i organom nadzoru i kontroli, że przeprowadzono analizę zagrożeń i zaproponowano zastosowanie właściwych środków ochronnych,
- dokonanie odpowiedniego wyboru wyposażenia stanowisk pracy, materiałów oraz organizacji pracy,
- ustalenie priorytetów w działaniach zmierzających do eliminowania lub ograniczania ryzyka zawodowego,
- zapewnienie ciągłej poprawy bezpieczeństwa i higieny pracy.

2. Zakres obowiązywania procedury.

Procedura obowiązuje w Urzędzie Miejskim w Sierpcu w odniesieniu do pracowników zatrudnionych na stanowiskach administracyjno- biurowych, którymi są:

1. Burmistrz i Z-ca Burmistrza
2. Sekretarz Miejski
3. Skarbnik Miejski
4. Naczelnik Wydziału
5. Starszy Inspektor
6. Inspektor
7. Podinspektor
8. Referent,
9. Samodzielne stanowisko,

3. Pojęcia i definicje.

Strata - fizyczne naruszenie lub/i uszkodzenie zdrowia lub przedmiotu (rzeczy) [EN-1050].

Zagrożenie:

zdarzenie mogące wywołać stratę [EN-1050],

stan środowiska pracy mogący spowodować wypadek lub chorobę [PN-N-18001],

Narażenie (ekspozycja) - podleganie oddziaływaniu czynników niebezpiecznych, szkodliwych lub uciążliwych związanych z wykonywaniem pracy [PN-N-18001],

Narażenie jest wyrażanym ilościowo lub jakościowo pojęciem charakteryzującym zagrożenie na stanowisku pracy.

Środki ochronne:

środki (sposoby) do zlikwidowania zagrożenia lub zmniejszenia ryzyka [EN-1050],

- środki ochrony zbiorowej, środki ochrony indywidualnej lub inne środki (techniczne lub organizacyjne), stosowane w celu ograniczenia ryzyka zawodowego [PN-N-18001],

Ryzyko - kombinacja częstości lub prawdopodobieństwa wystąpienia określonego zdarzenia wywołującego zagrożenie i konsekwencji związanych z tym zdarzeniem [PN-N-18001]. Pojęcie ryzyka zawsze obejmuje dwa elementy: częstość lub prawdopodobieństwo występowania zdarzenia wywołującego zagrożenie i konsekwencje tego zdarzenia.

Ryzyko zawodowe - prawdopodobieństwo wystąpienia niepożądanych zdarzeń związanych z wykonywaną pracą powodujących straty, w szczególności wystąpienia u pracowników niekorzystnych skutków zdrowotnych w wyniku zagrożeń zawodowych występujących w środowisku pracy lub sposobu wykonywania pracy [PN-N-18001].

Prawdopodobieństwo - możliwość, szansa wydarzenia się czegoś.

Ryzyko resztkowe - ryzyko, jakie pozostaje po zastosowaniu (wprowadzeniu) środka ochronnego [EN-1050].

Identyfikacja zagrożeń - stwierdzenie, ustalenie zagrożeń występujących w środowisku pracy.

Szacowanie ryzyka - nadanie materialnej cechy elementom ryzyka:

ocena prawdopodobieństwa wystąpienia zdarzenia niebezpiecznego,

określenie stopnia możliwej straty (konsekwencji związanych ze zdarzeniem).

Wartościowanie ryzyka:

formułowanie sądu o ryzyku,

określanie wartości ryzyka według przyjętych kryteriów.

Analiza ryzyka - badanie ryzyka obejmujące określenie granic obiektu, identyfikację zagrożeń i szacowanie ryzyka.

Ocena ryzyka:

proces analizowania i wyznaczania ryzyka dopuszczalnego [PN-N-18001].

wydawanie opinii (sądu) o ryzyku obejmujące:

- a) analizę ryzyka,
- b) wartościowanie ryzyka,
- c) decyzję o akceptacji ryzyka lub działaniach w celu zmniejszenia (redukcji) ryzyka.

4. Przebieg i wybór metody oceny ryzyka.

Ocena ryzyka zawodowego jest procesem wieloetapowym i może być przeprowadzona "krok po kroku". Etapy oceny ryzyka zawodowego to:

- zebranie informacji potrzebnych i koniecznych do oceny ryzyka zawodowego,
- identyfikacja występujących zagrożeń, oszacowanie ryzyka zawodowego na poszczególnych stanowiskach pracy,
- wartościowanie i wyznaczenie dopuszczalnego ryzyka zawodowego,
- opracowanie dokumentacji,
- wdrożenie oceny ryzyka zawodowego do praktyki.

Do oceny ryzyka zawodowego zostały wykorzystane informacje dotyczące lokalizacji stanowisk pracy i realizowanych na nich zadań, osób pracujących na tych stanowiskach, stosowanych przez pracowników środków pracy oraz środków ochronnych, rodzaju wykonywanych czynności oraz sposoby i czas potrzebny do ich wykonania, jak również wzięto pod uwagę zagrożenia, które już zostały zidentyfikowane oraz możliwe skutki tych zagrożeń. Ponadto wykorzystano dokumentację wypadkową, instrukcje obsługi, instrukcje stanowiskowe, a także przepisy prawne i inne dokumenty normatywne.

Do oceny ryzyka zawodowego wykorzystano metodę oceny ryzyka zawodowego dla czynników niemierzalnych według normy PN-N-18002:2000 (metoda matrycy ryzyka). Oszacowanie ryzyka zawodowego na stanowiskach pracy polega na ustaleniu dwóch składowych:

- ciężkości szkodliwych następstw zagrożeń,
- prawdopodobieństwa wystąpienia zagrożeń.

Szacowanie ciężkości następstw zdarzeń wypadkowych:

1. Do następstw o **małej szkodliwości** zalicza się urazy i choroby, które nie powodują

długotrwałych dolegliwości i absencji w pracy, czasowe pogorszenie stanu zdrowia takie jak niewielkie stłuczenia i zranienia, podrażnienia oczu, objawy niewielkiego zatrucia, bóle głowy itp.

2. Do następstw o **średniej szkodliwości** zalicza się urazy i choroby, które powodują niewielkie, ale długotrwałe lub nawracające okresowo dolegliwości i są związane z krótkimi absencjami, zranienia, oparzenia Ii-go stopnia na niewielkiej powierzchni ciała, alergię, nieskomplikowane złamania, zespoły przeciążeniowe układu mięśniowo-szkieletowego itp.
3. Do następstw o **dużej szkodliwości** zalicza się urazy i choroby, które powodują ciężkie i stałe dolegliwości lub śmierć, oparzenia Iii-go stopnia, oparzenia Ii-go stopnia dużej powierzchni ciała, amputacje, skomplikowane złamania z następującą dysfunkcją, choroby nowotworowe, toksyczne uszkodzenia narządów wewnętrznych i układu nerwowego w wyniku narażenia na czynniki chemiczne, zespół wibracyjny, zawodowe uszkodzenie słuchu, astma, zaćma itp.

Szacowanie prawdopodobieństwa zdarzeń wypadkowych:

1. Do **mało prawdopodobnych** zalicza się następstwa zagrożeń, które nie powinny wystąpić podczas całego okresu aktywności zawodowej pracownika.
2. Do **prawdopodobnych** zalicza się następstwa zagrożeń, które mogą wystąpić nie więcej niż kilkakrotnie podczas okresu aktywności zawodowej pracownika.
3. Do **wysoce prawdopodobnych** zalicza się następstwa zagrożeń, które mogą wystąpić wielokrotnie podczas okresu aktywności zawodowej pracownika.

Wartościowanie ryzyka w skali trójstopniowej.

Prawdopodobieństwo	Ciężkość następstw		
	Mała	Średnia	Duża
Mało prawdopodobne	<i>Mała</i> 1	<i>Mała</i> 1	<i>Średnie</i> 2
Prawdopodobne	<i>Mała</i> 1	<i>Średnie</i> 2	<i>Duże</i> 3
Wysoce prawdopodobne	<i>Średnie</i> 2	<i>Duże</i> 3	<i>Duże</i> 3

Wyznaczanie dopuszczalności ryzyka zawodowego w skali trójstopniowej.

Oszacowanie ryzyka zawodowego	Dopuszczalność ryzyka zawodowego	Niezbędne działania
Duże	Niedopuszczalne	Jeżeli ryzyko zawodowe jest związane z pracą już wykonywaną, działania w celu jego zmniejszenia należy podjąć natychmiast np. przez zastosowanie środków ochronnych. Planowana praca nie może być rozpoczęta do czasu zmniejszenia ryzyka zawodowego do poziomu dopuszczalnego.
Średnie	Dopuszczalne	Zaleca się zaplanowanie i podjęcie działań, których celem jest zmniejszenie ryzyka zawodowego.
Małe		Konieczne jest zapewnienie, że ryzyko zawodowe pozostaje, co najmniej na tym samym poziomie.

Wyniki oceny ryzyka zawodowego stanowią podstawę planowania działań korygujących i zapobiegawczych na stanowiskach pracy. Przy planowaniu i podejmowaniu tych działań w celu eliminacji lub ograniczenia zagrożeń i związanego z nimi ryzyka zawodowego, należy stosować środki ochronne w następującej kolejności:

- środki techniczne eliminujące lub ograniczające zagrożenia u źródła,
- środki ochrony zbiorowej,
- środki organizacyjne i proceduralne (procedury lub instrukcje bezpiecznej pracy),
- środki ochrony indywidualnej.

Przed realizacją wynikającego z oceny ryzyka zawodowego planu działań korygujących i/lub zapobiegawczych należy dokonywać przeglądu planu w celu stwierdzenia:

- czy proponowane działania doprowadzą do wymaganego ograniczenia ryzyka zawodowego,
- czy w wyniku realizacji planu nie powstaną nowe zagrożenia,
- czy można wybrać inne, bardziej skuteczne działania.

Po zrealizowaniu zaplanowanych działań należy przeprowadzić kolejną ocenę ryzyka zawodowego umożliwiającą sprawdzenie ich skuteczności.

KARTA ANALIZY RYZYKA ZAWODOWEGO

Stanowisko pracy:

Stanowisko administracyjno- biurowe

Data:

15.04.2016 r.

I. INFORMACJE O STANOWISKU PRACY**1. Opis stanowiska pracy:**

Miejsca pracy wymienionej grupy pracowników znajdują się w budynku Urzędu Miejskiego. Pomieszczenia pracy spełniają parametry dotyczące pomieszczeń pracy stałej w zakresie kubatury, oświetlenia, wentylacji, temperatury i wilgotności. Stanowiska urządzone są zgodnie z zasadami ergonomii. W obrębie stanowisk pracy nie występują czynniki szkodliwe dla zdrowia. Pomiary instalacji elektrycznej (na oporność izolacji, skuteczność zerowania, sprawdzenia skuteczności środków ochrony przeciwporażeniowej) wykazały, że jest ona sprawna. Pomieszczenia pracy wyposażono w znaki ewakuacyjne zgodnie z PN-92/N- 01256/02. Sprzęt ppoż. rozmieszczony jest właściwie, w ilościach zgodnych z obowiązującymi przepisami. Na stanowiskach wykonywane są prace administracyjno- biurowe związane z działalnością Urzędu. Głównymi urządzeniami, którymi posługują się pracownicy to sprzęt komputerowy (posiadający stosowne certyfikaty i oznaczenia znakiem bezpieczeństwa „CE”). Komunikowanie z innymi pracownikami odbywa się przez kontakt osobisty lub za pomocą poczty elektronicznej, telefonu, faxu itp. Dokumenty przechowywane są w szafach i na regałach. W ramach delegacji wymieniona grupa pracowników korzysta z samochodu służbowego, prywatnego oraz środków transportu zbiorowego. Inspektorzy nadzoru budowlanego oraz Inspektorzy nadzorujący pracę w terenie używają odzież i obuwie ochronne, środki ochrony osobistej: buty gumowo-filcowe, kurtka przeciwdeszczowa, fartuch, kask.

System pracy-1 zmianowy.

2. Stosowane materiały i środki pracy:

1. Komputery, telefony, faxy, kserokopiarki, niszczarki dokumentów, bindownica, gilotyny.
2. Papier, formularze, druki.
3. Regał, szafa, drabina.
4. Samochód osobowy.

3. Osoby uczestniczące w procesie pracy:

1. Pracownicy administracyjno- biurowi.
2. Interesanci.

4. Wymagany poziom wykształcenia, doświadczenia i zdolności użytkownika oraz wymagane uprawnienia:

Przygotowanie ogólne - wykształcenie średnie, wyższe.

Szkolenia z zakresu bhp - instruktaż ogólny i stanowiskowy, szkolenia okresowe.

Badania lekarskie - wstępne, okresowe, kontrolne.

Prawo jazdy kat. B.

5. Inne wymagania dotyczące osób zatrudnionych na stanowisku:

- kobiety w ciąży, młodociani, osoby niepełnosprawne itp.

Nie zatrudnia się osób młodocianych.

6. Wykonywane czynności:	
1.	<i>Przygotowanie stanowiska pracy.</i>
2.	<i>Praca przy komputerze.</i>
3.	<i>Przemieszczanie się po terenie kraju, poza krajem (delegacje).</i>
4.	<i>Uczestniczenie w spotkaniach, naradach i sesjach RM.</i>
5.	<i>Procesy decyzyjne, nadzór nad podległymi pracownikami.</i>
6.	<i>Przemieszczanie się między pomieszczeniami.</i>
7.	<i>Czynności końcowe na stanowisku pracy.</i>
7.1 S	niedogodności i niebezpieczne zdarzenia wykryte w czasie dotychczasowej pracy wypadki i choroby zawodowe:
1.	<i>Nie stwierdzono.</i>
2.	<i>Praca w wymuszonej pozycji ciała.</i>
8. Identyfikacja zagrożeń:	
1.	<i>Upadek na tym samym poziomie.</i>
2.	<i>Upadek na niższy poziom.</i>
3.	<i>Kontakt z czynnikiem materialnym.</i>
4.	<i>Obciążenie układu mięśniowo- szkieletowego.</i>
5.	<i>Kontakt z prądem elektrycznym o napięciu do 1 kV.</i>
6.	<i>Hałas.</i>
7.	<i>Niewłaściwe warunki mikroklimatyczne.</i>
8.	<i>Zagrożenie wypadkiem komunikacyjnym.</i>
9.	<i>Pożar.</i>
10.	<i>Stres.</i>
11.	<i>Agresja interesantów.</i>
12.	<i>Kontakt z czynnikami biologicznymi (bezpośredni kontakt z interesantami).</i>

II. INFORMACJA O RYZYKU ZAWODOWYM

Lp.	Typ zagrożenia	Źródło zagrożenia	Możliwe skutki zagrożenia	PD	S ²	Kategoria ryzyka ³
1.	Upadek na tym samym poziomie.	Nierówności podłoga (uszkodzona nawierzchnia, zalegające przedmioty na drogach komunikacyjnych), rozlane płyny itp. powodujące śliskość podłoga, nie oznakowane proggi, uskoki w	Pośluzzenie, złamania kończyn, urazy wewnętrzne, wstrząśnienie mózgu.	P	S	2
2.	Upadek na niższy poziom.	Przemieszczanie się po schodach, drabina.	Pośluzzenie, złamania kończyn, urazy wewnętrzne, wstrząśnienie mózgu.	P	S	2
3.	Kontakt z czynnikami materialnym.	Brak zabezpieczenia miejsc niebezpiecznych, niewłaściwe rozmieszczenie sprzętu na stanowisku pracy, otwarte szuflady biurek, ostre elementy urządzeń (nisz- czarka, gilotyna), rozcinanie listów, niewłaściwe posługiwanie się nożyczkami.	Pośluzzenia, skaleczenia, złamania, urazy wewnętrzne.	P	S	2
4.	Obciążenie układu mięśniowo-szkieletowego	Wymuszona pozycja ciała w trakcie długotrwałej obsługi komputera, długotrwała podróż.	Bóle mięśniowe, zwyrodnienia kręgosłupa i stawów.	P	S	2
5.	Kontakt z prądem elektrycznym o napięciu do 1 kV.	Uszkodzone urządzenia zasilane energią elektryczną, niesprawne instalacje elektryczne.	Śmierć na skutek porażenia prądem elektrycznym, poparzenia.	P	D	3
6.	Hałas.	Hałas spowodowany dużą ilością urządzeń	Trudności z koncentracją, zmęczenie.	MP	M	1
7.	Niewłaściwe warunki mikroklimatyczne.	Temperatura w pomieszczeniu pracy przekraczająca zakres dla komfortu cieplnego, zła wentylacja.	Przeziębienia lub przegrzanie, choroby układu oddechowego.	P	S	2
8.	Zagrożenie wypadkiem komunikacyjnym.	Śliska nawierzchnia, zła widoczność, nie dostosowanie prędkości do panujących warunków atmosferycznych, przemęczenie, imni uczestnicy	Ciężkie obrażenia ciała, kalectwo, śmierć.	P	D	3
9.	Pożar.	Niesprawne urządzenia i instalacje elektryczne, zapróśzenia ognia, materiały łatwopalne.	Śmierć, oparzenia całego ciała, zatrucia, podrażnienia dróg oddechowych, oczu.	P	D	3

Lp.	Tytr-agnia	ódk-róz	Moi-ski-agi-ia			N-30113 ryzyka
10.	Pożar.	Niesprawne urządzenia i instalacje elektryczne, zaprószczenia ognia, materiały łatwopalne.	Smierć, oparzenia całego ciała, zatrucia, po-drażnienia dróg oddechowych, oczu.	P	D	3
11.	Stres.	Nieprzyjemne zdarzenia, duże obciążenie pracą, umysłową, odpowiedzialność, określony czas wykonania zadań, praca pod presją czasu.	Różnego rodzaju choroby na tle nerwowym, zdemenerowanie, utrata efektywności, trudności z koncentracją syndrom „wypalenia się”.	P	S	2
12.	Agresja interesantów.	Nietrzeźwi, agresywni interesanci.	Stłuczenia, zwichnięcia, złamania kończyn.	P	S	2
13.	Kontakt z czynnikami biologicznymi. Grupa 1 i 2 zagrożenia).	Nieprzestrzeganie zasad higieny, kontakt z interesantami, dokumentami.	Grypa, zapalenie płuc, schorzenia układu oddechowego, wysypki, grzybice, łuszczycą, alergię.	P	M	1

^ P- prawdopodobieństwo (MP- mało prawdopodobne, P- prawdopodobne, WP- wysoce prawdopodobne).

2) S- następstwo i jego stopień szkodliwości (M- małe, S- średnie, D- duże).

3) Kategoria ryzyka: 1- Małe, 2- Średnie, 3- Duże.

Działania zapobiegawcze- sposoby zmniejszania ryzyka zawodowego.

Lp.	Typ zagrożenia	Sposoby zmniejszania ryzyka zawodowego	pb	S ²⁾	Kategoria ryzyka ³⁾
1.	Upadek na tym samym poziomie.	Utrzymywać w dobrym stanie wykładziny podłogowe ze szczególnym uwzględnieniem miejsc łączenia, ułożyć przewody zasilające środki techniki biurowej w miejscach mało dostępnych oraz osłonić je listwami zabezpieczającymi, utrzymywać porządek w obrębie stanowiska pracy.	MP	S	1
2.	Upadek na niższy poziom.	Zachować ostrożność, nie śpieszyć się, podczas poruszania się po schodach, zabezpieczać schody przed ich nadmierną śliskością, wszelkie czynności związane z koniecznością wyjścia na wysokości powyżej 1m wykonywać wyłącznie przy użyciu drabin, stosować tylko sprawne drabiny zgodnie z przeznaczeniem.	MP	S	1
3.	Kontakt z czynnikiem materiałnym.	Prawidłowo rozmieścić sprzęt na stanowisku pracy, właściwie układać segregatory i inne wytworzone dokumenty na półkach i w szafkach, zachować ostrożność, zamykać szuflady w biurkach i drzwiczki szafek, używać środków ochrony osobistej.	MP	S	1
4.	Obciążenie układu mięśniowo-szkieletowego.	Zapewnić urządzenie stanowisk pracy zgodnie z zasadami ergonomii, stosować 5 minut przerwy po każdej godzinie pracy przy monitorze ekranowym, zapewnić właściwe warunki pracy (mikroklimat, oświetlenie), przestrzegać instrukcje bhp przy obsłudze monitorów ekranowych, przestrzegać norm transportu ręcznego, stosować przerwy w podróży.	MP	S	1
5.	Kontakt z prądem elektrycznym o napięciu do 1 kV.	Zachować ostrożność, utrzymywać porządek w obrębie stanowiska pracy, nie użytkować uszkodzonego sprzętu, naprawy uszkodzonego sprzętu zlecać osobom uprawnionym, nie ustawiać w pobliżu sprzętu elektrycznego oraz elektronicznego żadnych cieczy, szczególnie cieczy	MP	D	2
6.	Hałas.	Właściwa organizacja pracy.	MP	M	1
7.	Niewłaściwe warunki mikroklimatyczne.	Dostosować mikroklimat do subiektywnego odczucia komfortu cieplnego zależnego nie tylko od temperatury i wilgotności, ale i od sposobu ubierania się i cech osobowych pracownika.	MP	M	1
8.	Zmienne warunki atmosferyczne.	Stosować odpowiednią odzież wierzchnią dostosowaną do warunków atmosferycznych, zapewniać napoje (zimne i gorące w zależności od warunków atmosferycznych).	MP	S	1
9.	Zagrożenie wypadkiem komunikacyjnym.	Prawidłowo organizować pracę, przestrzegać terminy okresowej obsługi technicznej pojazdów, przestrzegać przepisów i zasady ruchu drogowego, właściwie przygotować się do wyjazdu, zachować trzeźwość.	MP	D	2
10.	Pożar.	Utrzymywać porządek w pomieszczeniach, wyposażać pomieszczenia w zgodną z przepisami odpowiednią ilość podręcznego sprzętu ppoż., zapoznać się z „Instrukcją Bezpieczeństwa Pożarowego”, umieć posługiwać się sprzętem gaśniczym, bezwzględnie przestrzegać zakazu palenia, przestrzegać instrukcji ppoż.	MP	D	2

Lp.	Typ zagrożenia	Sposoby zmniejszenia ryzyka zawodowego	pb	S ²⁾	Kategoria ryzyka ³⁾
11.	Stres.	Prawidłowo organizować pracę, unikać sytuacji konfliktowych, unikać pracy w presji czasu, przestrzegać norm czasu pracy, stosować ćwiczenia relaksacyjne.	MP	s	1
12.	Agresja interesantów	Unikać sytuacji konfliktowych, zachować spokój.	MP	s	1
13.	Kontakt z czynnikami biologicznymi. Grupa 1 i 2 zagrożenia).	Przestrzegać zasad higieny, szczepić się.	MP	M	1

^ P- prawdopodobieństwo (MP- mało prawdopodobne, P- prawdopodobne, WP- wysoce prawdopodobne). S- następstwo i jego stopień szkodliwości (M- małe, S- średnie, D- duże).

Kategoria ryzyka: 1 - Małe, 2- Średnie, 3- Duże.

Ryzyko zawodowe: Wskaźnik ryzyka końcowego po realizowaniu działań zapobiegawczych nie przekracza wartości 2, ryzyko jest akceptowalne.

Urząd Miejski w Sierpcu

OCENA

RYZYKA ZAWODOWEGO

NA STANOWISKACH

DECYZYJNYCH, KIEROWNICZYCH

Cel procedury.

Celem procedury jest ustalenie reguł postępowania przy zarządzaniu ryzykiem zawodowym w Urzędzie Miejskim w Sierpcu:

- sprawdzenie, czy występujące na stanowiskach pracy zagrożenia zostały zidentyfikowane i czy jest związane z nimi ryzyko zawodowe,
- wykazanie, zarówno pracownikom jak i organom nadzoru i kontroli, że przeprowadzono analizę zagrożeń i zaproponowano zastosowanie właściwych środków ochronnych,
- dokonanie odpowiedniego wyboru wyposażenia stanowisk pracy, materiałów oraz organizacji pracy,
- ustalenie priorytetów w działaniach zmierzających do eliminowania lub ograniczania ryzyka zawodowego,
- zapewnienie ciągłej poprawy bezpieczeństwa i higieny pracy.

1. Zakres obowiązywania procedury.

Procedura obowiązuje w Urzędzie Miejskim w Sierpcu w odniesieniu do pracowników zatrudnionych na stanowiskach decyzyjnych- kierowniczych, którymi są:

1. Burmistrz,
2. Zastępca Burmistrza,
3. Sekretarz Miejski,
4. Skarbnik Miejski,
5. Naczelnicy Wydziałów,
6. Samodzielne stanowisko

2. Pojęcia i definicje.

Strata - fizyczne naruszenie lub/i uszkodzenie zdrowia lub przedmiotu (rzeczy) [EN-1050].

Zagrożenie:

- zdarzenie mogące wywołać stratę [EN-1050],
- stan środowiska pracy mogący spowodować wypadek lub chorobę [PN-N-18001].

Narażenie (ekspozycja) - podleganie oddziaływaniu czynników niebezpiecznych, szkodliwych lub uciążliwych związanych z wykonywaniem pracy [PN-N-18001].

Narażenie jest wyrażanym ilościowo lub jakościowo pojęciem charakteryzującym zagrożenie na stanowisku pracy.

Środki ochronne:

środki (sposoby) do zlikwidowania zagrożenia lub zmniejszenia ryzyka [EN-1050]. środki ochrony zbiorowej, środki ochrony indywidualnej lub inne środki (techniczne lub organizacyjne), stosowane w celu ograniczenia ryzyka zawodowego [PN-N-18001]. **Ryzyko** - kombinacja częstości lub prawdopodobieństwa wystąpienia określonego zdarzenia wywołującego zagrożenie i konsekwencji związanych z tym zdarzeniem [PN-N-18001]. Pojęcie ryzyka zawsze obejmuje dwa elementy: częstość lub prawdopodobieństwo występowania zdarzenia wywołującego zagrożenie i konsekwencje tego zdarzenia.

Ryzyko zawodowe - prawdopodobieństwo wystąpienia niepożądanych zdarzeń związanych z wykonywaną pracą powodujących straty, w szczególności wystąpienia u pracowników niekorzystnych skutków zdrowotnych w wyniku zagrożeń zawodowych występujących w środowisku pracy lub sposobu wykonywania pracy [PN-N-18001],

Prawdopodobieństwo - możliwość, szansa wydarzenia się czegoś.

Ryzyko resztkowe - ryzyko, jakie pozostaje po zastosowaniu (wprowadzeniu) środka ochronnego [EN-1050].

Identyfikacja zagrożeń - stwierdzenie, ustalenie zagrożeń występujących w środowisku pracy.

Szacowanie ryzyka - nadanie materialnej cechy elementom ryzyka:

ocena prawdopodobieństwa wystąpienia zdarzenia niebezpiecznego, określenie stopnia możliwej straty (konsekwencji związanych ze zdarzeniem. **Wartościowanie ryzyka:**

formułowanie sądu o ryzyku,

określanie wartości ryzyka według przyjętych kryteriów.

Analiza ryzyka - badanie ryzyka obejmujące określenie granic obiektu, identyfikację zagrożeń i szacowanie ryzyka.

Ocena ryzyka:

- proces analizowania i wyznaczania ryzyka dopuszczalnego [PN-N-18001].

wydawanie opinii (sądu) o ryzyku obejmujące:

- a) analizę ryzyka,
- b) wartościowanie ryzyka,
- c) decyzję o akceptacji ryzyka lub działaniach w celu zmniejszenia (redukcji) ryzyka.

3. Przebieg i wybór metody oceny ryzyka.

Ocena ryzyka zawodowego jest procesem wieloetapowym i może być przeprowadzona "krok po kroku". Etapy oceny ryzyka zawodowego to:

- zebranie informacji potrzebnych i koniecznych do oceny ryzyka zawodowego,
- identyfikacja występujących zagrożeń,
- oszacowanie ryzyka zawodowego na poszczególnych stanowiskach pracy,
- wartościowanie i wyznaczenie dopuszczalnego ryzyka zawodowego,
- opracowanie dokumentacji,
- wdrożenie oceny ryzyka zawodowego do praktyki.

Do oceny ryzyka zawodowego zostały wykorzystane informacje dotyczące lokalizacji stanowisk pracy i realizowanych na nich zadań, osób pracujących na tych stanowiskach, stosowanych przez pracowników środków pracy oraz środków ochronnych, rodzaju wykonywanych czynności oraz sposoby i czas potrzebny do ich wykonania, jak również wzięto pod uwagę zagrożenia, które już zostały zidentyfikowane oraz możliwe skutki tych zagrożeń. Ponadto wykorzystano dokumentację wypadkową, instrukcje obsługi, instrukcje stanowiskowe, a także przepisy prawne i inne dokumenty normatywne.

Do oceny ryzyka zawodowego wykorzystano metodę oceny ryzyka zawodowego dla czynników niemierzalnych według normy PN-N-18002:2000 (metoda matrycy ryzyka). Oszacowanie ryzyka zawodowego na stanowiskach pracy polega na ustaleniu dwóch składowych:

- ciężkości szkodliwych następstw zagrożeń,
- prawdopodobieństwa wystąpienia zagrożeń.

Szacowanie ciężkości następstw zdarzeń wypadkowych:

1. Do następstw o **małej szkodliwości** zalicza się urazy i choroby, które nie powodują długotrwałych dolegliwości i absencji w pracy, czasowe pogorszenie stanu zdrowia takie jak niewielkie stłuczenia i zranienia, podrażnienia oczu, objawy niewielkiego zatrucia, bóle głowy itp.
2. Do następstw o **średniej szkodliwości** zalicza się urazy i choroby, które powodują niewielkie, ale długotrwałe lub nawracające okresowo dolegliwości i są związane z krótkimi absencjami, zranienia, oparzenia II-go stopnia na niewielkiej powierzchni

ciała, alergię, nieskomplikowane złamania, zespoły przeciążeniowe układu mięśniowo-szkieletowego itp.

3. Do następstw o **dużej szkodliwości** zalicza się urazy i choroby, które powodują ciężkie i stałe dolegliwości lub śmierć, oparzenia III-go stopnia, oparzenia II-go stopnia dużej powierzchni ciała, amputacje, skomplikowane złamania z następującą dysfunkcją, choroby nowotworowe, toksyczne uszkodzenia narządów wewnętrznych i układu nerwowego w wyniku narażenia na czynniki chemiczne, zespół wibracyjny, zawodowe uszkodzenie słuchu, astma, zaćma itp.

Szacowanie prawdopodobieństwa zdarzeń wypadkowych:

1. Do **mało prawdopodobnych** zalicza się następstwa zagrożeń, które nie powinny wystąpić podczas całego okresu aktywności zawodowej pracownika.
2. Do **prawdopodobnych** zalicza się następstwa zagrożeń, które mogą wystąpić nie więcej niż kilkakrotnie podczas okresu aktywności zawodowej pracownika.
3. Do **wysoce prawdopodobnych** zalicza się następstwa zagrożeń, które mogą wystąpić wielokrotnie podczas okresu aktywności zawodowej pracownika.

Wartościowanie ryzyka w skali trójstopniowej.

Prawdopodobieństwo	Ciężkość następstw		
	Mała	Średnia	Duża
Mało prawdopodobne	<i>Małe</i> 1	<i>Małe</i> 1	<i>Średnie</i> 2
Prawdopodobne	<i>Małe</i> 1	<i>Średnie</i> 2	<i>Duże</i> 3
Wysoce prawdopodobne	<i>Średnie</i> 2	<i>Duże</i> 3	<i>Duże</i> 3

Wyznaczanie dopuszczalności ryzyka zawodowego w skali trójstopniowej.

Oszacowanie ryzyka zawodowego	Dopuszczalność ryzyka zawodowego	Niezbędne działania
Duże	Niedopuszczalne	Jeżeli ryzyko zawodowe jest związane z pracą już wykonywaną, działania w celu jego zmniejszenia należy podjąć natychmiast np. przez zastosowanie środków ochronnych. Planowana praca nie może być rozpoczęta do czasu zmniejszenia ryzyka zawodowego do poziomu dopuszczalnego.
Średnie	Dopuszczalne	Zaleca się zaplanowanie i podjęcie działań, których celem jest zmniejszenie ryzyka zawodowego.
Małe		Konieczne jest zapewnienie, że ryzyko zawodowe pozostaje, co najmniej na tym samym poziomie.

Wyniki oceny ryzyka zawodowego stanowią podstawę planowania działań korygujących i zapobiegawczych na stanowiskach pracy. Przy planowaniu i podejmowaniu tych działań w celu eliminacji lub ograniczenia zagrożeń i związanego z nimi ryzyka zawodowego, należy stosować środki ochronne w następującej kolejności:

- środki techniczne eliminujące lub ograniczające zagrożenia u źródła,
- środki ochrony zbiorowej,
- środki organizacyjne i proceduralne (procedury lub instrukcje bezpiecznej pracy),
- środki ochrony indywidualnej.

Przed realizacją wynikającego z oceny ryzyka zawodowego planu działań korygujących i/lub zapobiegawczych należy dokonywać przeglądu planu w celu stwierdzenia:

- czy proponowane działania doprowadzą do wymaganego ograniczenia ryzyka zawodowego,
- czy w wyniku realizacji planu nie powstaną nowe zagrożenia,
- czy można wybrać inne, bardziej skuteczne działania.

Po zrealizowaniu zaplanowanych działań należy przeprowadzić kolejną ocenę ryzyka zawodowego umożliwiającą sprawdzenie ich skuteczności.

KARTA ANALIZY RYZYKA ZAWODOWEGO

Stanowisko pracy:

Decyzyjne- kierownicze

Data:

15.04.2016 r.

I. INFORMACJE O STANOWISKU PRACY

Miejsca pracy wymienionej grupy pracowników znajdują się w budynku Urzędu Miejskiego. Pomieszczenia pracy spełniają parametry dotyczące pomieszczeń pracy stałej w zakresie kubatury, oświetlenia, wentylacji, temperatury i wilgotności. Stanowiska urządzone są zgodnie z zasadami ergonomii. W obrębie stanowisk pracy nie występują czynniki szkodliwe dla zdrowia. Pomiar instalacji elektrycznej (na oporność izolacji, skuteczność zerowania, sprawdzenia skuteczności środków ochrony przeciwporażeniowej) wykazały, że jest ona sprawna. Pomieszczenia pracy wyposażono w znaki ewakuacyjne zgodnie z PN-92/N- 01256/02. Sprzęt ppoż. rozmieszczony jest właściwie, w ilościach zgodnych z obowiązującymi przepisami. Na stanowiskach wykonywane są prace administracyjno- biurowe związane z działalnością Urzędu. Głównymi urządzeniami, którymi posługują się pracownicy to sprzęt komputerowy (posiadający stosowne certyfikaty i oznaczenia znakiem bezpieczeństwa „ CE”). Komunikowanie z innymi pracownikami odbywa się przez kontakt osobisty lub za pomocą poczty elektronicznej, telefonu, faxu itp. Dokumenty przechowywane są w szafach i na regałach. W ramach delegacji wymieniona grupa pracowników korzysta z samochodu służbowego, prywatnego oraz środków transportu zbiorowego.

System pracy-1 zmianowy.

2. Stosowane materiały i środki pracy:

1. Komputery, telefony, faxy, kserokopiarki, niszczarki dokumentów, bindownica, gilotyna.
2. Papier, formularze, druki.
3. Regał, szafa, drabina.
4. Samochód osobowy.

3. Osoby uczestniczące w procesie pracy:

1. Osoby kierujące pracownikami.
2. Pracownicy.
3. Interesanci.

4. Wymagany poziom wykształcenia, doświadczenia i zdolności użytkownika oraz wymagane uprawnienia:

Przygotowanie ogólne - wykształcenie wyższe.

Szkolenia z zakresu bhp - instruktaż ogólny i stanowiskowy, szkolenia okresowe.

Badania lekarskie - wstępne, okresowe, kontrolne.

5. Inne wymagania dotyczące osób zatrudnionych na stanowisku:

- kobiety w ciąży, młodociani, osoby niepełnosprawne itp.

Nie zatrudnia się osób młodocianych.

6. Wykonywane czynności:	
1.	<i>Przygotowanie stanowiska pracy.</i>
2.	<i>Praca przy komputerze.</i>
3.	<i>Prowadzenie pojazdu osobowego.</i>
4.	<i>Czynności nadzorcze i kontrolne na terenie miasta</i>
5.	<i>Uczestniczenie w spotkaniach i naradach, delegacje.</i>
6.	<i>Przemieszczanie się między pomieszczeniami.</i>
7.	<i>Czynności końcowe na stanowisku pracy.</i>
7.	niedogodności i niebezpieczne zdarzenia wykryte w czasie dotychczasowej pracy
>	wypadki i choroby zawodowe:
1.	<i>Sporadyczne wypadki przy pracy.</i>
2.	<i>Praca w wymuszonej pozycji ciała.</i>
8. Identyfikacja zagrożeń:	
1.	<i>Upadek na tym samym poziomie.</i>
2.	<i>Upadek na niższy poziom.</i>
3.	<i>Kontakt z czynnikiem materialnym.</i>
4.	<i>Obciążenie układu mięśniowo- szkieletowego.</i>
5.	<i>Kontakt z prądem elektrycznym o napięciu do 1 kV.</i>
6.	<i>Hałas.</i>
7.	<i>Niewłaściwe warunki mikro klimatyczne.</i>
8.	<i>Zmienne warunki atmosferyczne.</i>
9.	<i>Zagrożenie wypadkiem komunikacyjnym.</i>
10.	<i>Pożar.</i>
11.	<i>Stres.</i>
12.	<i>Agresja interesantów.</i>
13.	<i>Kontakt z czynnikami biologicznymi (bezpośredni kontakt z interesantami).</i>

II. INFORMACJA O RYZYKU ZAWODOWYM

Lp.	Typ zagrożenia	Źródło zagrożenia	Możliwe skutki zagrożenia	pi) s2)	Kategoria ryzyka ^{3*}
1.	Upadek na tym samym poziomie.	Nierówności podłoża (uszkodzona nawierzchnia, zalegające przedmioty na drogach komunikacyjnych), rozlane płyny itp. powodujące śliskość podłoża, nie oznakowane proggi, uskoki w	Potłuczenie, złamania kończyn, urazy wewnętrzne, wstrząśnienie mózgu.	P S	2
2.	Upadek na niższy poziom.	Przemieszczanie się po schodach, poruszanie się po placach budów i remontów, drabina.	Potłuczenie, złamania kończyn, urazy wewnętrzne, wstrząśnienie mózgu.	P S	2
3.	Kontakt z czynnikiem materialnym.	Brak zabezpieczenia miejsc niebezpiecznych, niewłaściwe rozmieszczenie sprzętu na stanowisku pracy, otwarte szuflady biurka, ostre elementy	Potłuczenia, skaleczenia, złamania, urazy wewnętrzne.	P S	2
4.	Obciążenie układu mięśniowo-szkieletowego.	Wymuszona pozycja ciała w trakcie długotrwałej obsługi komputera, długotrwała podróż służbowa, niewłaściwe przenoszenie przedmiotów.	Bóle mięśniowe, zwyrodnienia kręgosłupa i stawów.	P S	2
5.	Kontakt z prądem elektrycznym o napięciu do 1 kV.	Uszkodzone urządzenia zasilane energią elektryczną, niesprawne instalacje elektryczne.	Śmierć na skutek porażenia prądem elektrycznym, poparzenia.	P D	3
6.	Hałas.	Hałas spowodowany dużą ilością urządzeń biurowych, maszyn budowlanych.	Trudności z koncentracją, zmęczenie.	MP M	1
7.	Niewłaściwe warunki mikroklimatyczne.	Temperatura w pomieszczeniu przekraczająca zakres dla komfortu cieplnego, zła wentylacja.	Przeziębienia lub przegrzanie, choroby układu oddechowego.	P S	2
8.	Zmienne warunki atmosferyczne.	Praca na otwartej przestrzeni, wysoka temperatura, przeziągi, nagłe zmiany temperatur.	Przeziębienia lub przegrzanie, choroby układu oddechowego.	P S	2
9.	Zagrożenie wypadkiem komunikacyjnym.	Śliska nawierzchnia, zła widoczność, nie dostosowanie prędkości do panujących warunków atmosferycznych, przemęczenie, inni uczestnicy	Ciężkie obrażenia ciała, kalectwo, śmierć.	P D	3

Lp.	Typ zagrożenia	Źródło zagrożenia	Możliwe skutki zagrożenia	pD	S ²⁾	Kategoria ryzyka ³⁾
10.	Stres.	Nieprzyjemne zdarzenia, duże obciążenie pracą umysłową, odpowiedzialność, określony czas wykonania zadań, praca pod presją czasu.	Różnego rodzaju choroby na tle nerwowym, utrata efektywności, trudności z koncentracją, syndrom	P	s	2
11.	Agresja interesantów.	Nietrzeźwi, agresywni interesanci.	Stłuczenia, zwichnięcia, złamania kończyn.	P	s	2
12.	Kontakt z czynnikami biologicznymi. Grupa 1 i 2 zagrożenia).	Nieprzestrzeganie zasad higieny, kontakt z petentami, dokumentami.	Grypa, zapalenie płuc, schorzenia układu oddechania wysypki, grzybice, łuszczyca, alergie.	P	M	1

1 P- prawdopodobieństwo (MP- mało prawdopodobne, P- prawdopodobne, WP- wysoce prawdopodobne).

2 S- następstwo i jego stopień szkodliwości (M- małe, S- średnie, D- duże).

3 Kategoria ryzyka: 1- Małe, 2- Średnie, 3- Duże.

Działania zapobiegawcze- sposoby zmniejszania ryzyka zawodowego.

Lp	Typ zagrożenia	Sposoby zmniejszania ryzyka zawodowego	pi)	S ²⁾	Kategoria ryzyka ³⁾
1.	Upadek na tym samym poziomie.	Utrzymywać w dobrym stanie wykładziny podłogowe ze szczególnym uwzględnieniem miejsc łączenia, ułożyć przewody zasilające środki techniki biurowej w miejscach mało dostępnych oraz osłonić je listwami zabezpieczającymi, utrzymywać porządek w obrębie stanowiska pracy, zachować ostrożność.	MP	S	1
2.	Upadek na niższy poziom.	Zachować ostrożność, nie śpieszyć się podczas poruszania się po schodach, korzystać z poręczy, zabezpieczać schody przed ich nadmierną śliskością, wszelkie czynności związane z koniecznością wyjścia na wysokości powyżej 1m wykonywać wyłącznie przy użyciu drabin, stosować tylko sprawne drabiny zgodnie z przeznaczeniem.	MP	S	1
3.	Kontakt z czynnikami materialnym.	Prawidłowo rozmieścić sprzęt na stanowisku pracy, właściwie układać segregatory i inne wytworzone dokumenty na półkach i w szafkach, zamykać szuflady w biurkach i drzewiczki szafek, zachować ostrożność.	MP	S	1
4.	Obciążenie układu mięśniowo-szkieletowego.	Zapewnić urządzenie stanowisk pracy zgodnie z zasadami ergonomii, stosować 5 minut przerwy po każdej godzinie pracy przy monitorze ekranowym, zapewnić właściwe warunki pracy (mikroklimat, oświetlenie), przestrzegać instrukcje bhp przy obsłudze monitorów ekranowych, stosować przerwy w podróży.	MP	S	1
5.	Kontakt z prądem elektrycznym o napięciu do 1 kV.	Zachować ostrożność, utrzymywać porządek w obrębie stanowiska pracy, nie użytkować uszkodzonego sprzętu, naprawy uszkodzonego sprzętu zlecić osobom uprawnionym, nie ustawiać w pobliżu sprzętu elektrycznego oraz elektronicznego żadnych cieczy, szczególnie cieczy lotnych.	MP	D	2
6.	Hałas.	Właściwa organizacja pracy.	MP	M	1
7.	Niewłaściwe warunki mikroklimatyczne.	Dostosować mikroklimat do subiektywnego odczucia komfortu cieplnego zależnego nie tylko od temperatury i wilgotności, ale i od sposobu ubierania się i cech osobowych pracownika.	MP	S	1
8.	Zagrożenie wypadkiem komunikacyjnym.	Prawidłowo organizować pracę, przestrzegać terminy okresowej obsługi technicznej pojazdów, przestrzegać przepisów i zasady ruchu drogowego, właściwie przygotować się do wyjazdu, zachować trzeźwość.	MP	D	2
9.	Pożar.	Utrzymywać porządek w pomieszczeniach, wyposażać pomieszczenia w zgodną z przepisami odpowiednią ilość podręcznego sprzętu ppoż., zapoznać się z „Instrukcją Bezpieczeństwa Pożarowego”, umieć posługiwać się sprzętem gaśniczym, bezwzględnie przestrzegać zakazu palenia, przestrzegać postanowień instrukcji ppoż.	MP	D	2

Lp.	Typ zagrożenia	Sposoby zmniejszenia ryzyka zawodowego	pń	S ²⁾	Kategoria ryzyka ³⁾
10.	Stres.	Prawidłowo organizować pracę, unikać sytuacji konfliktowych, unikać pracy w presji czasu, przestrzegać norm czasu pracy, stosować ćwiczenia relaksacyjne.	MP	S	1
11.	Agresja interesantów.	Unikać sytuacji konfliktowych, zachować spokój.	MP	S	1
12.	Kontakt z czynnikami biologicznymi. Grupa 1 i 2 zagrożenia).	Przestrzegać zasad higieny, szczepić się.	MP	M	1

P- prawdopodobieństwo (MP- mało prawdopodobne, P- prawdopodobne, WP- wysoce prawdopodobne).

S- następstwo i jego stopień szkodliwości (M- małe, S- średnie, D- duże).

³⁾ Kategoria ryzyka: 1- Małe, 2- Średnie, 3- Duże.

Opracował: Zespół ds. oceny ryzyka

Ryzyko zawodowe: Wskaźnik ryzyka końcowego po zrealizowaniu działań zapobiegawczych nie przekracza wartości 2, ryzyko jest akceptowalne.

Urząd Miejski w Sierpcu

OCENA RYZYKA ZAWODOWEGO

NA STANOWISKU
STRAŻNIK MIEJSKI

Cel procedury.

Celem procedury jest ustalenie reguł postępowania przy zarządzaniu ryzykiem zawodowym w Urzędzie Miejskim w Sierpcu:

sprawdzenie, czy występujące na stanowiskach pracy zagrożenia zostały zidentyfikowane i czy jest związane z nimi ryzyko zawodowe,

- wykazanie, zarówno pracownikom jak i organom nadzoru i kontroli, że przeprowadzono analizę zagrożeń i zaproponowano zastosowanie właściwych środków ochronnych, dokonanie odpowiedniego wyboru wyposażenia stanowisk pracy, materiałów oraz organizacji pracy,

ustalenie priorytetów w działaniach zmierzających do eliminowania lub ograniczania ryzyka zawodowego,

zapewnienie ciągłej poprawy bezpieczeństwa i higieny pracy.

1. Zakres obowiązywania procedury.

Procedura obowiązuje w Urzędzie Miejskim w Sierpcu w odniesieniu do pracowników zatrudnionych na stanowiskach Strażnik Miejski, którymi są:

1. Komendant Straży Miejskiej,
2. Strażnik Miejski.

2. Pojęcia i definicje.

Strata - fizyczne naruszenie lub/i uszkodzenie zdrowia lub przedmiotu (rzeczy) [EN-1050].

Zagrożenie:

- zdarzenie mogące wywołać stratę [EN-1050].

stan środowiska pracy mogący spowodować wypadek lub chorobę [PN-N-18001].

Narażenie (ekspozycja) - podleganie oddziaływaniu czynników niebezpiecznych, szkodliwych lub uciążliwych związanych z wykonywaniem pracy [PN-N-18001].

Narażenie jest wyrażanym ilościowo lub jakościowo pojęciem charakteryzującym zagrożenie na stanowisku pracy.

Środki ochronne:

środki (sposoby) do zlikwidowania zagrożenia lub zmniejszenia ryzyka [EN-1050], środki ochrony zbiorowej, środki ochrony indywidualnej lub inne środki (techniczne lub organizacyjne), stosowane w celu ograniczenia ryzyka zawodowego [PN-N-18001].

Ryzyko - kombinacja częstości lub prawdopodobieństwa wystąpienia określonego zdarzenia wywołującego zagrożenie i konsekwencji związanych z tym zdarzeniem [PN-N-18001]. Pojęcie ryzyka zawsze obejmuje dwa elementy: częstość lub prawdopodobieństwo występowania

zdarzenia wywołującego zagrożenie i konsekwencje tego zdarzenia.

Ryzyko zawodowe - prawdopodobieństwo wystąpienia niepożądanych zdarzeń związanych z wykonywaną pracą powodujących straty, w szczególności wystąpienia u pracowników niekorzystnych skutków zdrowotnych w wyniku zagrożeń zawodowych występujących w środowisku pracy lub sposobu wykonywania pracy [PN-N-18001].

Prawdopodobieństwo - możliwość, szansa wydarzenia się czegoś.

Ryzyko resztkowe - ryzyko, jakie pozostaje po zastosowaniu (wprowadzeniu) środka ochronnego [EN-1050].

Identyfikacja zagrożeń - stwierdzenie, ustalenie zagrożeń występujących w środowisku pracy.

Szacowanie ryzyka - nadanie materialnej cechy elementom ryzyka:

ocena prawdopodobieństwa wystąpienia zdarzenia niebezpiecznego,
określenie stopnia możliwej straty (konsekwencji związanych ze zdarzeniem).

Wartościowanie ryzyka:

formułowanie sądu o ryzyku,
określanie wartości ryzyka według przyjętych kryteriów.

Analiza ryzyka - badanie ryzyka obejmujące określenie granic obiektu, identyfikację zagrożeń i szacowanie ryzyka.

Ocena ryzyka:

- proces analizowania i wyznaczania ryzyka dopuszczalnego [PN-N-18001].
- wydawanie opinii (sądu) o ryzyku obejmujące:
  - a) analizę ryzyka,
  - b) wartościowanie ryzyka,
  - c) decyzję o akceptacji ryzyka lub działaniach w celu zmniejszenia (redukcji) ryzyka.

3. Przebieg i wybór metody oceny ryzyka.

Ocena ryzyka zawodowego jest procesem wieloetapowym i może być przeprowadzona "krok po kroku". Etapy oceny ryzyka zawodowego to:

- zebranie informacji potrzebnych i koniecznych do oceny ryzyka zawodowego,
- identyfikacja występujących zagrożeń,
- oszacowanie ryzyka zawodowego na poszczególnych stanowiskach pracy,
- wartościowanie i wyznaczenie dopuszczalnego ryzyka zawodowego,
- opracowanie dokumentacji,
- wdrożenie oceny ryzyka zawodowego do praktyki.

Do oceny ryzyka zawodowego zostały wykorzystane informacje dotyczące lokalizacji

stanowisk pracy i realizowanych na nich zadań, osób pracujących na tych stanowiskach, stosowanych przez pracowników środków pracy oraz środków ochronnych, rodzaju wykonywanych czynności oraz sposoby i czas potrzebny do ich wykonania, jak również wzięto pod uwagę zagrożenia, które już zostały zidentyfikowane oraz możliwe skutki tych zagrożeń. Ponadto wykorzystano dokumentację wypadkową, instrukcje obsługi, instrukcje stanowiskowe, a także przepisy prawne i inne dokumenty normatywne.

Do oceny ryzyka zawodowego wykorzystano metodę oceny ryzyka zawodowego dla czynników niemierzalnych według normy PN-N-18002:2000 (metoda matrycy ryzyka). Oszacowanie ryzyka zawodowego na stanowiskach pracy polega na ustaleniu dwóch składowych:

- ciężkości szkodliwych następstw zagrożeń,
- prawdopodobieństwa wystąpienia zagrożeń.

Szacowanie ciężkości następstw zdarzeń wypadkowych:

1. Do następstw o **małej szkodliwości** zalicza się urazy i choroby, które nie powodują długotrwałych dolegliwości i absencji w pracy, czasowe pogorszenie stanu zdrowia takie jak niewielkie stłuczenia i zranienia podrażnienia oczu, objawy niewielkiego zatrucia bóle głowy itp.
2. Do następstw o **średniej szkodliwości** zalicza się urazy i choroby, które powodują niewielkie, ale długotrwałe lub nawracające okresowo dolegliwości i są związane z krótkimi absencjami, zranienia oparzenia I-go stopnia na niewielkiej powierzchni ciała alergię, nieskomplikowane złamania, zespoły przeciążeniowe układu mięśniowo-szkieletowego itp.
3. Do następstw o **dużej szkodliwości** zalicza się urazy i choroby, które powodują ciężkie i stałe dolegliwości lub śmierć, oparzenia III-go stopnia, oparzenia II-go stopnia dużej powierzchni ciała, amputacje, skomplikowane złamania z następującą dysfunkcją choroby nowotworowe, toksyczne uszkodzenia narządów wewnętrznych i układu

nerwowego w wyniku narażenia na czynniki chemiczne, zespół wibracyjny, zawodowe uszkodzenie słuchu, astma, zaćma itp.

Szacowanie prawdopodobieństwa zdarzeń wypadkowych:

1. Do **mało prawdopodobnych** zalicza się następstwa zagrożeń, które nie powinny wystąpić podczas całego okresu aktywności zawodowej pracownika.
2. Do **prawdopodobnych** zalicza się następstwa zagrożeń, które mogą wystąpić nie więcej niż kilkakrotnie podczas okresu aktywności zawodowej pracownika.
3. Do **wysoce prawdopodobnych** zalicza się następstwa zagrożeń, które mogą wystąpić wielokrotnie podczas okresu aktywności zawodowej pracownika.

Wartościowanie ryzyka w skali trójstopniowej.

Prawdopodobieństwo	Ciężkość następstw		
	Mała	Średnia	Duża
Mało prawdopodobne	<i>Małe</i> 1	<i>Małe</i> 1	<i>Średnie</i> 2
Prawdopodobne	<i>Małe</i> 1	<i>Średnie</i> 2	<i>Duże</i> 3
Wysoce prawdopodobne	<i>Średnie</i> 2	<i>Duże</i> 3	<i>Duże</i> 3

Wyznaczanie dopuszczalności ryzyka zawodowego w skali trójstopniowej.

Oszacowanie ryzyka zawodowego	Dopuszczalność ryzyka zawodowego	Niezbędne działania
Duże	Niedopuszczalne	Jeżeli ryzyko zawodowe jest związane z pracą już wykonywaną, działania w celu jego zmniejszenia należy podjąć natychmiast np. przez zastosowanie środków ochronnych. Planowana praca nie może być rozpoczęta do czasu zmniejszenia ryzyka zawodowego do poziomu dopuszczalnego.

Średnie

Dopuszczalne

Małe

Zaleca się zaplanowanie i podjęcie działań, których celem jest zmniejszenie ryzyka zawodowego.

Konieczne jest zapewnienie, że ryzyko zawodowe pozostaje, co najmniej na tym samym poziomie.

KARTA ANALIZY RYZYKA ZAWODOWEGO

Stanowisko pracy:

Strażnik Miejski

Data:

15.04.2016 r.

I. INFORMACJE O STANOWISKU PRACY**1. Opis stanowiska pracy:**

Miejszem pracy wymienionej grupy pracowników są pomieszczenia w budynku Urzędu. Pomieszczenia pracy budynku Urzędu spełniają parametry dotyczące pomieszczeń pracy stałej w zakresie kubatury, oświetlenia, wentylacji, temperatury i wilgotności. Stanowiska urządzone są zgodnie z zasadami ergonomii. W obrębie stanowisk pracy nie występują czynniki szkodliwe dla zdrowia. Pomiar instalacji elektrycznej (na oporność izolacji, skuteczność zerowania, sprawdzenia skuteczności środków ochrony przeciwporażeniowej) wykazały, że jest ona sprawna. Pomieszczenia pracy wyposażono w znaki ewakuacyjne zgodnie z PN-92/N-01256/02. Sprzęt ppoż. rozmieszczony jest właściwie, w ilościach zgodnych z obowiązującymi przepisami. Główne urządzenia, którymi posługują się pracownicy podczas pracy biurowej to sprzęt komputerowy. Podczas pracy na terenie Miasta Sierpca pracownicy używają środków przymusu bezpośredniego, pałek wielofunkcyjnych typu tonfa, chwytaka do łapania psów, oraz samochodu służbowego. Komunikowanie z innymi pracownikami odbywa się przez kontakt osobisty lub za pomocą poczty elektronicznej, telefonu, faxu, radiotelefonu itp.

Według potrzeb pracownicy używają umundurowania, w skład którego wchodzi:

1. Ubiór służbowy (wiatrówka, spodnie proste, koszula długi i krótki rękaw, sweter, czapka garnizonowa, zimowa i letnia typu sportowego, kurtka z podpinką, t-shirt krótki rękaw, koszulobluza, kurtka uniwersalna, półbuty, buty zimowe, rękawiczki zimowe.
2. Składniki uzupełniające do umundurowania (pas główny skórzany, krawat czarny, korpusek, naszywki SM na rękawy, koszula biała krótki rękaw, dystynkcje).

System pracy- I zmianowy.

2. Stosowane materiały i środki pracy:

1. Komputery, telefony, faxy, kserokopiarki, niszczarki dokumentów, bindownice, gilotyny.
2. Papier, formularze, druki.
3. Regal, szafa, drabina.
4. Samochód osobowy.
5. Środki przymusu bezpośredniego, pałka wielofunkcyjna tonfa.
Ręczny miotacz gazu, pyłu pieprzowego.
7. Chwytak do łapania psów, sieć, klatka.

3. Osoby uczestniczące w procesie pracy:

1. Strażnicy Miejscy.

2.	<i>Policjanci.</i>
3.	<i>Osoby postronne.</i>
4.	<i>Pasażerowie pojazdu służbowego.</i>
4. Wymagany poziom wykształcenia, doświadczenia i zdolności użytkownika oraz wymagane uprawnienia:	
<i>Przygotowanie ogólne - wykształcenie wyższe, średnie</i>	
<i>Kwalifikacje z zakresu ochrony porządku publicznego.</i>	
<i>Kwalifikacje z zakresu kontroli ruchu drogowego.</i>	
<i>Kwalifikacje do posługiwania się środkami przymusu bezpośredniego, pałką wielofunkcyjną typu tonfa.</i>	
<i>Kurs z podstaw prawidłowego postępowania z psem- wg potrzeb.</i>	
<i>Szkolenia z zakresu bhp - instruktaż ogólny i stanowiskowy, szkolenia okresowe.</i>	
<i>Badania lekarskie - wstępne, okresowe, kontrolne.</i>	
<i>Prawo jazdy kat. B.</i>	
5. Inne wymagania dotyczące osób zatrudnionych na stanowisku:	
<i>- kobiety w ciąży, młodociani, osoby niepełnosprawne itp.</i>	
<i>Nie zatrudnia się osób niepełnosprawnych.</i>	
<i>Nie zatrudnia się osób młodocianych.</i>	
6. Wykonywane czynności:	
1.	<i>Przygotowanie stanowiska pracy.</i>
2.	<i>Praca przy komputerze.</i>
3.	<i>Prowadzenie pojazdu służbowego.</i>
4.	<i>Procesy decyzyjne, nadzór nad podległymi pracownikami.</i>
5.	<i>Uczestniczenie w spotkaniach, naradach i negocjacjach.</i>
6.	<i>Przemieszczanie się między pomieszczeniami.</i>
7.	<i>Patrolowanie (patrol pieszy lub zmotoryzowany), ochranianie, delegacje.</i>
8.	<i>Kierowanie ruchem drogowym.</i>
9.	<i>Stosowanie środków przymusu bezpośredniego, w tym siły fizycznej.</i>
10	<i>Chwywanie psów.</i>
11	<i>Czynności końcowe na stanowisku pracy.</i>
7.	IN Niedogodności i niebezpieczne zdarzenia wykryte w czasie dotychczasowej pracy
wypadki i choroby zawodowe:	
1.	<i>Sporadyczne wypadki przy pracy.</i>
2.	<i>Narażenie na zmienne warunki atmosferyczne w czasie pracy na otwartej przestrzeni.</i>
3.	<i>Praca w pozycji chodzącej i stojącej, wysiłek fizyczny.</i>
8. Identyfikacja zagrożeń:	
1.	<i>Upadek na tym samym poziomie.</i>
2.	<i>Upadek na niższy poziom.</i>
3.	<i>Kontakt z czynnikiem materialnym.</i>
4.	<i>Obciążenie układu mięśniowo- szkieletowego.</i>

5.	<i>Kontakt z prądem elektrycznym.</i>
6.	<i>Hałas.</i>
7.	<i>Niewłaściwe warunki mikroklimatyczne.</i>
8.	<i>Zmienne warunki atmosferyczne.</i>
9.	<i>Zagrożenie wypadkiem komunikacyjnym.</i>
10.	<i>Pożar.</i>
11.	<i>Stres.</i>
12.	<i>Agresja osób, zwierząt.</i>
13.	<i>Kontakt z substancjami chemicznymi.</i>
14.	<i>Kontakt z czynnikami biologicznymi (bezpośredni kontakt z ludźmi, zwierzętami).</i>

II. INFORMACJA O RYZYKU ZAWODOWYM

Lp.	Typ zagrożenia	Źródło zagrożenia	Możliwe skutki zagrożenia	p ¹⁾	S ²⁾	Kategoria ryzyka ³⁾
1.	Upadek na tym samym poziomie.	Nierówności podłoża (uszkodzona nawierzchnia, rozlane płyny, zalegające przedmioty, śnieg i lód w okresie zimowym), nierówności terenu, niewymiarowe oznakowane proggi, uskoki.	Pothuczenie, złamania kończyn, urazy wewnętrzne, wstrząśnienie mózgu.	P	S	2
2.	Upadek na niższy poziom.	Przemieszczanie się po schodach, używanie drabin, niezabezpieczone różnice poziomów terenu i infrastruktury budowlanej, praca na wysokości podczas wykonywania czynności na dachach	Pothuczenie, złamania kończyn, urazy wewnętrzne, wstrząśnienie mózgu, kalectwo, śmierć.	P	D	3
3.	Kontakt z czynnikiem materialnym.	Brak zabezpieczenia miejsc niebezpiecznych, niewłaściwe rozmiessenie sprzętu na stanowisku pracy, ostre elementy narzędzi, ostre przedmioty: broń palna, pręty, kije baseballowe, noże.	Pothuczenia, skaleczenia, złamania, urazy wewnętrzne, rany klute, postrzałowe, kalectwo, śmierć.	P	D	3
4.	Obciążenie układu mięśniowo-szkieletowego.	Wymuszona pozycja ciała w trakcie długotrwałej obsługi komputera, długotrwała praca wymagająca chodzenia, przebywania w pozycji stojącej.	Bóle mięśniowe, zwyrodnienia kręgosłupa i stawów, bóle kończyn dolnych, płaskostopie.	P	S	2
5.	Kontakt z prądem elektrycznym.	Uszkodzone urządzenia zasilane energią elektryczną niesprawne instalacje elektryczne.	Śmierć na skutek porażenia prądem elektrycznym, poparzenia.	P	D	3
6.	Hałas.	Hałas spowodowany dużą ilością urządzeń biurowych, hałas pochodzący od ruchu drogowego, używanej broni podczas udziału w strzelaniu.	Trudności z koncentracją zmęczenie, uszkodzenia słuchu.	P	S	2
7.	Niewłaściwe warunki mikroklimatyczne.	Temperatura w pomieszczeniu pracy przekraczająca zakres dla komfortu cieplnego, zła wentylacja.	Przeziębienia lub przegrzanie, choroby układu oddechowego.	P	S	2
8.	Zmienne warunki atmosferyczne.	Praca na otwartej przestrzeni, wysoka i niska temperatura przeciągi, zmiany temperatur, opady	Przeziębienia lub przegrzanie, choroby układu oddechowego, odmrożenia.	P	S	2

Lp.	Typ zagrożenia	Źródło zagrożenia	Możliwe skutki zagrożenia	p _h	S ²⁾	Kategoria ryzyka ³⁾
9.	Zagrożenie wypadkiem komunikacyjnym.	Śliska nawierzchnia, zła widoczność, nie dostosowanie prędkości do panujących warunków atmosferycznych, przemoczenie, inni uczestnicy ruchu, potrącenia przez pojazdy podczas patrolu i kierowania ruchem drogowym.	Ciężkie obrażenia ciała, kalectwo, śmierć.	P	D	3
10.	Pozar.	Niesprawne urządzenia i instalacje elektryczne, zaproszenia ognia, materiały łatwopalne.	Śmierć, oparzenia całego ciała, zatrucia, podrażnienia dróg oddechowych, oczu.	P	D	3
11.	Stres.	Nieprzyjemne zdarzenia, duże obciążenie psychiczne podczas pracy, odpowiedzialność.	Różnego rodzaju choroby na tle nerwowym, zdenerwowanie, utrata efektywności, trudności z koncentracją syndrom	P	S	2
12.	Agresja osób, zwierząt.	Nietrzeźwe, agresywne osoby, agresywne psy.	Słuczenia, otarcia, zranienia, pogryzienia zwichnięcia złamania, urazy wewnętrzne, rany kłute, postrzałowe, kalectwo, śmierć.	P	D	3
13.	Kontakt z substancjami chemicznymi.	Tlenek węgla, ołów- podczas kierowania ruchem drogowym, gaz, pył pieprzowy, inne czynniki chemiczne- podczas obezwładniania osób, czynności kontrolno- zabezpieczających.	Zatrucie organizmu.	P	S	2
14.	Kontakt z czynnikami biologicznymi.	Nieprzestrzeganie zasad higieny, kontakt z dokumentami, kontaktu z zakażonymi osobami lub zanieczyszczonymi przedmiotami, ugrzyzienia przez zwierzęta.	Grypa zapalenie płuc, schorzenia układu oddechowego, wysypki, grzybice, huszczycę alergię, choroby zakaźne, choroby narządu wzroku i skóry.	P	D	3

^ P- prawdopodobieństwo (MP- mało prawdopodobne, P- prawdopodobne, WP- wysoce prawdopodobne).

S- następstwo i jego stopień szkodliwości (M- małe, S- średnie, D- duże).

³⁾ Kategoria ryzyka: 1- Małe, 2- Średnie, 3- Duże.

Działania zapobiegawcze- sposoby zmniejszania ryzyka zawodowego.

Lp.	Typ zagrożenia	Sposoby zmniejszania ryzyka zawodowego	pi)	S ²⁾	Kategoria ryzyka ³⁾
1.	Upadek na tym samym poziomie.	Utrzymywać w dobrym stanie ciągi komunikacyjne, ułożyć przewody zasilające środki techniki biurowej w miejscach mało dostępnych oraz osłonić je listwami zabezpieczającymi, utrzymywać porządek w obrębie stanowiska pracy, używać odpowiedniego obuwia, zachować ostrożność.	MP	S	1
2.	Upadek na niższy poziom.	Nie śpieszyć się podczas poruszania się po schodach, wszelkie czynności związane z koniecznością wyjścia na wysokośći powyżej 1m wykonywać wyłącznie przy użyciu drabin, stosować tylko sprawne drabiny zgodnie z przeznaczeniem, przestrzegać przepisów odnośnie pełnienia służby patrolowej i zasad bezpieczeństwa z nich wynikających, stale poprawiać kondycję fizyczną i systematycznie ćwiczyć umiejętności w zakresie techniki interwencji, zachować	MP	D	2
3.	Kontakt z czynnikiem materialnym.	Prawidłowo rozmieścić sprzęt na stanowisku pracy, właściwie układać segregatory i inne wytworzone dokumenty na półkach i w szafkach, przestrzegać przepisów odnośnie pełnienia służby patrolowej i zasad bezpieczeństwa z nich wynikających, stale poprawiać kondycję fizyczną i systematycznie ćwiczyć umiejętności w zakresie techniki interwencji, przestrzegać przepisów w zakresie stosowania środków przymusu bezpośredniego, zachować szczególną ostrożność.	MP	D	2
4.	Obciążenie układu mięśniowo-	Zapewnić urządzenie stanowisk pracy zgodnie z zasadami ergonomii, stosować 5 minut przerwy po każdej godzinie pracy przy monitorze ekranowym, stosować odpowiednie obuwie.	MP	S	1
5.	Kontakt z prądem elektrycznym o napięciu do 1 kV.	Utrzymywać porządek w obrębie stanowiska pracy, nie użytkować uszkodzonego sprzętu, nie ustawiać w pobliżu sprzętu elektrycznego oraz elektronicznego żadnych cieczy, szczególnie cieczy łatwopalnych, zachować szczególną ostrożność w czasie patroli i interwencji.	MP	D	2
6.	Hałas.	Właściwa organizacja pracy.	MP	S	1
7.	Niewłaściwe warunki mikroklimatyczne.	Dostosować mikroklimat do subiektywnego odczucia komfortu cieplnego, stosować odpowiednią odzież.	MP	M	1
8.	Zmienne warunki atmosferyczne.	Używać odpowiedniego obuwia i odzieży wierzchniej, zapewnić napoje (zimne i gorące w zależności od warunków atmosferycznych), zapewnić posiłki profilaktyczne.	MP	S	1
9.	Zagrożenie wypadkiem komunikacyjnym.	Prawidłowo organizować pracę, przestrzegać terminy okresowej obsługi technicznej pojazdów, przestrzegać przepisów i zasady ruchu drogowego, zachować szczególną ostrożność podczas kierowania ruchem drogowym.	MP	D	2
10.	Pożar.	Utrzymywać porządek w pomieszczeniach, wyposażać pomieszczenia w zgodną z przepisami odpowiednią ilość podręcznego sprzętu ppóz., zapoznać się z „Instrukcją Bezpieczeństwa Pożarowego”, umieć posługiwać się sprzętem gaśniczym, bezwzględnie przestrzegać zakazu palenia, przestrzegać postanowień instrukcji ppóz.	MP	D	2

Lp.	Typ zagrożenia	Sposoby zmniejszenia ryzyka zawodowego	pi)	S ²⁾	Kategoria ryzyka 3*
11.	Stres.	Prawidłowo organizować pracę, unikać sytuacji konfliktowych, unikać pracy w presji czasu, przestrzegać norm czasu pracy, stosować ćwiczenia relaksacyjne.	MP	S	1
12.	Agresja osób, zwierząt.	Unikać sytuacji konfliktowych, zachować spokój, przestrzeganie przepisów w zakresie stosowania środków przymusu bezpośredniego, przestrzegać przepisów odnośnie pełnienia służby patrolowej i zasad bezpieczeństwa z nich wynikających, stale poprawiać kondycję fizyczną i systematycznie ćwiczyć umiejętności w zakresie techniki interwencji, technik chwytania psów, właściwie oceniać	MP	D	2
13.	Kontakt z substancjami chemicznymi.	Zachować szczególną ostrożność podczas używania RMG i RMP, stosować środki ochrony osobistej odpowiednie do warunków pełnionej służby, w tym środki jednorazowego zużycia, współpracować z jednostkami straży pożarnej, współpracować ze służbami sanitarnymi, prawidłowo organizować pracę, zachować szczególną ostrożność.	MP	S	1
14.	Kontakt z czynnikami biologicznymi.	Przestrzegać zasad higieny, szepścić się, używać maseczki ochronne na twarz, rękawice jednorazowego użytku, odzież jednorazowego użytku, środki do dezynfekcji ran i skóry, w razie uszkodzenia skóry i kontaktu z materiałem zakaźnym należy przestrzegać zasad postępowania po ekspozycji zawodowej na krew, zachować szczególną ostrożność.	MP	D	2

1) P- prawdopodobieństwo (MP- mało prawdopodobne, P- prawdopodobne, WP- wysoce prawdopodobne).

2) S- następstwo i jego stopień szkodliwości (M- małe, S- średnie, D- duże).

Kategoria ryzyka: 1- Małe, 2- Średnie, 3- Duże.

Ryzyko zawodowe: Wskaźnik ryzyka końcowego po zrealizowaniu działań zapobiegawczych nie przekracza wartości 2, ryzyko jest akceptowalne.

Załącznik nr 5 do zarządzenia Burmistrza miasta Sierpc
nr ZK.51.2016 z dnia 29.04.2016 r.

Urząd Miejski w Sierpcu

OCENA RYZYKA ZAWODOWEGO

**NA STANOWISKU
KIEROWCA**

1. Cel procedury.

Celem procedury jest ustalenie reguł postępowania przy zarządzaniu ryzykiem zawodowym w Urzędzie Miejskim w Sierpcu:

- sprawdzenie, czy występujące na stanowiskach pracy zagrożenia zostały zidentyfikowane i czy jest związane z nimi ryzyko zawodowe,
- wykazanie, zarówno pracownikom jak i organom nadzoru i kontroli, że przeprowadzono analizę zagrożeń i zaproponowano zastosowanie właściwych środków ochronnych, dokonanie odpowiedniego wyboru wyposażenia stanowisk pracy, materiałów oraz organizacji pracy,
- ustalenie priorytetów w działaniach zmierzających do eliminowania lub ograniczania ryzyka zawodowego,
- zapewnienie ciągłej poprawy bezpieczeństwa i higieny pracy.

2. Zakres obowiązywania procedury.

Procedura obowiązuje w Urzędzie Miejskim w Sierpcu w odniesieniu do pracowników zatrudnionych na stanowisku kierowca.

3. Pojęcia i definicje.

Strata - fizyczne naruszenie lub/i uszkodzenie zdrowia lub przedmiotu (rzeczy) [EN-1050].

Zagrożenie:

- zdarzenie mogące wywołać stratę [EN-1050].
- stan środowiska pracy mogący spowodować wypadek lub chorobę [PN-N-18001].

Narażenie (ekspozycja) - podleganie oddziaływaniu czynników niebezpiecznych, szkodliwych lub uciążliwych związanych z wykonywaniem pracy [PN-N-18001],

Narażenie jest wyrażanym ilościowo lub jakościowo pojęciem charakteryzującym zagrożenie na stanowisku pracy.

Środki ochronne:

środki (sposoby) do zlikwidowania zagrożenia lub zmniejszenia ryzyka [EN-1050]. środki ochrony zbiorowej, środki ochrony indywidualnej lub inne środki (techniczne lub organizacyjne), stosowane w celu ograniczenia ryzyka zawodowego [PN-N-18001]. **Ryzyko** - kombinacja częstości lub prawdopodobieństwa wystąpienia określonego zdarzenia wywołującego zagrożenie i konsekwencji związanych z tym zdarzeniem [PN-N-18001].

Pojęcie ryzyka zawsze obejmuje dwa elementy: częstość lub prawdopodobieństwo występowania zdarzenia wywołującego zagrożenie i konsekwencje tego zdarzenia.

Ryzyko zawodowe - prawdopodobieństwo wystąpienia niepożądanych zdarzeń związanych z

wykonywaną pracą powodujących straty, w szczególności wystąpienia u pracowników niekorzystnych skutków zdrowotnych w wyniku zagrożeń zawodowych występujących w środowisku pracy lub sposobu wykonywania pracy [PN-N-18001].

Prawdopodobieństwo - możliwość, szansa wydarzenia się czegoś.

Ryzyko resztkowe - ryzyko, jakie pozostaje po zastosowaniu (wprowadzeniu) środka ochronnego [EN-1050],

Identyfikacja zagrożeń - stwierdzenie, ustalenie zagrożeń występujących w środowisku pracy.

Szacowanie ryzyka - nadanie materialnej cechy elementom ryzyka:

ocena prawdopodobieństwa wystąpienia zdarzenia niebezpiecznego,
określenie stopnia możliwej straty (konsekwencji związanych ze zdarzeniem).

Wartościowanie ryzyka:

formułowanie sądu o ryzyku,
określanie wartości ryzyka według przyjętych kryteriów.

Analiza ryzyka - badanie ryzyka obejmujące określenie granic obiektu, identyfikację zagrożeń i szacowanie ryzyka.

Ocena ryzyka:

proces analizowania i wyznaczania ryzyka dopuszczalnego [PN-N-18001].
wydawanie opinii (sądu) o ryzyku obejmujące:

- a) analizę ryzyka,
- b) wartościowanie ryzyka,
- c) decyzję o akceptacji ryzyka lub działaniach w celu zmniejszenia (redukcji) ryzyka.

4. Przebieg i wybór metody oceny ryzyka.

Ocena ryzyka zawodowego jest procesem wieloetapowym i może być przeprowadzona "krok po kroku". Etapy oceny ryzyka zawodowego to:

- zebranie informacji potrzebnych i koniecznych do oceny ryzyka zawodowego,
- identyfikacja występujących zagrożeń,
- oszacowanie ryzyka zawodowego na poszczególnych stanowiskach pracy,
- wartościowanie i wyznaczenie dopuszczalnego ryzyka zawodowego,

- opracowanie dokumentacji,
- wdrożenie oceny ryzyka zawodowego do praktyki.

Do oceny ryzyka zawodowego zostały wykorzystane informacje dotyczące lokalizacji stanowisk pracy i realizowanych na nich zadań, osób pracujących na tych stanowiskach, stosowanych przez pracowników środków pracy oraz środków ochronnych, rodzaju wykonywanych czynności oraz sposoby i czas potrzebny do ich wykonania, jak również wzięto pod uwagę zagrożenia, które już zostały zidentyfikowane oraz możliwe skutki tych zagrożeń. Ponadto wykorzystano dokumentację wypadkową instrukcje obsługi, instrukcje stanowiskowe, a także przepisy prawne i inne dokumenty normatywne.

Do oceny ryzyka zawodowego wykorzystano metodę oceny ryzyka zawodowego dla czynników niemierzalnych według normy PN-N-18002:2000 (metoda matrycy ryzyka). Oszacowanie ryzyka zawodowego na stanowiskach pracy polega na ustaleniu dwóch składowych:

- ciężkości szkodliwych następstw zagrożeń,
- prawdopodobieństwa wystąpienia zagrożeń.

Szacowanie ciężkości następstw zdarzeń wypadkowych:

1. Do następstw o **małej szkodliwości** zalicza się urazy i choroby, które nie powodują długotrwałych dolegliwości i absencji w pracy, czasowe pogorszenie stanu zdrowia takie jak niewielkie stłuczenia i zranienia podrażnienia oczu, objawy niewielkiego zatrucia bóle głowy itp.
2. Do następstw o **średniej szkodliwości** zalicza się urazy i choroby, które powodują niewielkie, ale długotrwałe lub nawracające okresowo dolegliwości i są związane z krótkimi absencjami, zranienia oparzenia II-go stopnia na niewielkiej powierzchni ciała, alergie, nieskomplikowane złamania zespoły przeciążeniowe układu mięśniowo-szkieletowego itp.
3. Do następstw o **dużej szkodliwości** zalicza się urazy i choroby, które powodują ciężkie i stałe dolegliwości lub śmierć, oparzenia III-go stopnia oparzenia II-go stopnia dużej powierzchni ciała, amputacje, skomplikowane złamania z następującą dysfunkcją choroby nowotworowe, toksyczne uszkodzenia narządów wewnętrznych i układu nerwowego w wyniku narażenia na czynniki chemiczne, zespół wibracyjny, zawodowe uszkodzenie słuchu, astma, zaćma itp.

Szacowanie prawdopodobieństwa zdarzeń wypadkowych:

1. Do **mało prawdopodobnych** zalicza się następstwa zagrożeń, które nie powinny wystąpić podczas całego okresu aktywności zawodowej pracownika.
2. Do **prawdopodobnych** zalicza się następstwa zagrożeń, które mogą wystąpić nie więcej niż kilkakrotnie podczas okresu aktywności zawodowej pracownika.
3. Do **wysoce prawdopodobnych** zalicza się następstwa zagrożeń, które mogą wystąpić wielokrotnie podczas okresu aktywności zawodowej pracownika.

Wartościowanie ryzyka w skali trójstopniowej.

Prawdopodobieństwo	Ciężkość następstw		
	Mała	Średnia	Duża
Mało prawdopodobne	<i>Małe</i> 1	<i>Małe</i> 1	<i>Średnie</i> 2
Prawdopodobne	<i>Małe</i> 1	<i>Średnie</i> 2	<i>Duże</i> 3
Wysoce prawdopodobne	<i>Średnie</i> 2	<i>Duże</i> 3	<i>Duże</i> 3

Wyznaczanie dopuszczalności ryzyka zawodowego w skali trójstopniowej.

Oszacowanie ryzyka zawodowego	Dopuszczalność ryzyka zawodowego	Niezbędne działania
Duże	Niedopuszczalne	Jeżeli ryzyko zawodowe jest związane z pracą już wykonywaną, działania w celu jego zmniejszenia należy podjąć natychmiast np. przez zastosowanie środków ochronnych. Planowana praca nie może być rozpoczęta do czasu zmniejszenia ryzyka zawodowego do poziomu dopuszczalnego.
Średnie	Dopuszczalne	Zaleca się zaplanowanie i podjęcie działań, których celem jest zmniejszenie ryzyka zawodowego.
Małe		Konieczne jest zapewnienie, że ryzyko zawodowe pozostaje, co najmniej na tym samym poziomie.

Wyniki oceny ryzyka zawodowego stanowią podstawę planowania działań korygujących i zapobiegawczych na stanowiskach pracy. Przy planowaniu i podejmowaniu tych działań w celu eliminacji lub ograniczenia zagrożeń i związanego z nimi ryzyka zawodowego, należy stosować środki ochronne w następującej kolejności:

- środki techniczne eliminujące lub ograniczające zagrożenia u źródła,
- środki ochrony zbiorowej,
- środki organizacyjne i proceduralne (procedury lub instrukcje bezpiecznej pracy),
- środki ochrony indywidualnej.

Przed realizacją wynikającego z oceny ryzyka zawodowego planu działań korygujących i/lub zapobiegawczych należy dokonywać przeglądu planu w celu stwierdzenia:

- czy proponowane działania doprowadzą do wymaganego ograniczenia ryzyka zawodowego,
- czy w wyniku realizacji planu nie powstaną nowe zagrożenia,
- czy można wybrać inne, bardziej skuteczne działania.

Po zrealizowaniu zaplanowanych działań należy przeprowadzić kolejną ocenę ryzyka zawodowego umożliwiającą sprawdzenie ich skuteczności.

KARTA ANALIZY RYZYKA ZAWODOWEGO

Stanowisko pracy: Kierowca	Data: 15.04.2016 r.
--------------------------------------	-------------------------------

I. INFORMACJE O STANOWISKU PRACY**1. Opis stanowiska pracy:**

Na stanowisku pracy kierowca, wykonywane są czynności związane z przewozem pasażerów i przesyłek służbowym samochodem osobowym oraz obsługa techniczna pojazdu w zakresie obowiązującym kierowcę. Pojazd poddawany jest wymaganym przeglądom i naprawom (serwisowany jest przez wyspecjalizowane firmy samochodowe), a jego stan techniczny nie budzi zastrzeżeń. W zakres obowiązków wchodzi także drobne prace transportowe. Komunikowanie się z innymi pracownikami odbywa się bezpośrednio poprzez kontakt osobisty lub za pomocą telefonu. Pomieszczenia pracy spełniają parametry dotyczące pomieszczeń pracy stałej, temperatura pomieszczeń właściwa. W obrębie stanowiska pracy nie występują czynniki szkodliwe dla zdrowia. Oświetlenie światłem dziennym i elektrycznym. Zabezpieczenie przeciwpożarowe i oznaczenia dróg ewakuacyjnych zgodne z obowiązującym prawem i normami.

Według potrzeb pracownicy używają odzieży i obuwia ochronne, środki ochrony osobistej: fartuch drelichowy lub ubranie, rękawice ochronne drelichowe, buty ochronne gumowe, fartuch przedni wodoodporny, okulary przeciwsłoneczne, trzewiki skórzano-gumowe.

System pracy- I zmianowy.

2. Stosowane materiały i środki pracy:

1.	Służbowy samochód osobowy.
2.	Sprzęt elektro-techniczny, narzędzia ręczne techniczne, drabina.
3.	Wyposażenie dodatkowe (przewody, kable, kontakty, gniazdka, końcówki, izolacje).

3. Osoby uczestniczące w procesie pracy:

1.	Kierowca
2.	Pracownicy Urzędu.

4. Wymagany poziom wykształcenia, doświadczenia i zdolności użytkownika oraz**wymagane uprawnienia:**

Przygotowanie ogólne - wykształcenie zawodowe, średnie.

Prawo jazdy kat. B.

Szkolenia z zakresu bhp - instruktaż ogólny i stanowiskowy, szkolenia okresowe.

<i>Badania lekarskie - wstępne, okresowe, kontrolne.</i>	
5. Inne wymagania dotyczące osób zatrudnionych na stanowisku:	
- kobiety w ciąży, młodociani, osoby niepełnosprawne itp.	
<i>Nie zatrudnia się osób niepełnosprawnych.</i>	
<i>Nie zatrudnia się osób młodocianych.</i>	
6. Wykonywane czynności:	
1.	<i>Przygotowanie stanowiska pracy.</i>
2.	<i>Kontrola sprawności pojazdu.</i>
3.	<i>Kierowanie pojazdem.</i>
4.	<i>Codzienna kontrola pracy urządzeń i instalacji elektrycznych.</i>
5.	<i>Przemieszczanie się między pomieszczeniami technicznymi i biurowymi.</i>
6.	<i>Czynności końcowe na stanowisku pracy.</i>
IN	Niedogodności i niebezpieczne zdarzenia wykryte w czasie dotychczasowej pracy
wypadki i choroby zawodowe:	
1.	<i>Sporadyczne wypadki przy pracy.</i>
2.	<i>Nie wystąpiły zachorowania na choroby zawodowe.</i>
8. Identyfikacja zagrożeń:	
1.	<i>Upadek na tym samym poziomie.</i>
2.	<i>Upadek na niższy poziom.</i>
3.	<i>Kontakt z czynnikiem materialnym.</i>
4.	<i>Obciążenie psychofizyczne.</i>
5.	<i>Kontakt z prądem elektrycznym o napięciu do 1 kV.</i>
6.	<i>Zagrożenie wypadkiem komunikacyjnym.</i>
7.	<i>Pożar.</i>
8.	<i>Kontakt z substancjami chemicznymi.</i>

II. INFORMACJA O RYZYKU ZAWODOWYM

Lp.	Typ zagrożenia	Źródło zagrożenia	Możliwe skutki zagrożenia	pi)	S ² >	Kategoria ryzyka ^{3*}
1.	Upadek na tym samym poziomie.	Nierówności podłoża (uszkodzona nawierzchnia, zalegające przedmioty), śliskość podłoża (rozlane płyny, śnieg i lód w okresie zimowym), niewłaściwe oznakowane progi, uskoki w przejściach.	Potłuczenie, złamanie kończyn, urazy wewnętrzne, wstrząśnienie mózgu.	P	S	2
2.	Upadek na niższy poziom.	Przemieszczanie się po schodach, praca na wysokości (używanie drabiny).	Potłuczenie, złamanie kończyn, urazy wewnętrzne, wstrząśnienie mózgu.	P	S	2
3.	Kontakt z czynnikami materialnym.	Brak zabezpieczenia miejsc niebezpiecznych, niewłaściwe rozmieszczenie sprzętu na stanowisku pracy, ostre elementy urządzeń i narzędzi, niewłaściwe posługiwanie się narzędziami ręcznymi, prace związane z naprawą lub serwisem samochodu.	Potłuczenia, skaleczenia, złamanie, urazy wewnętrzne.	P	S	2
4.	Obciążenie psychofizyczne.	Długotrwałe prowadzenie pojazdu, niesprzyjające warunki atmosferyczne, niewłaściwe przenoszenie przedmiotów.	Trudności z koncentracją, zmęczenie, bóle mięśniowe, ciężkie obrażenia ciała kalectwo, śmierć.	P	D	3
5.	Kontakt z prądem elektrycznym o napięciu do 1 kV.	Uszkodzone gniazda wtykowe, elektronarzędzia, przedłużacze, osprzęt elektryczny, urządzenia, instalacje i sieci elektryczne.	Śmierć na skutek porażenia prądem elektrycznym, poparzenia.	P	D	3
6.	Zagrożenie wypadkiem komunikacyjnym.	Śliska nawierzchnia, zła widoczność, nie dostosowanie prędkości do panujących warunków atmosferycznych, przemęczenie, inni uczestnicy	Ciężkie obrażenia ciała kalectwo, śmierć.	P	D	3
7.	Pożar.	Niesprawne urządzenia i instalacje elektryczne, zaproszenia ognia, materiały łatwopalne, wypadek	Śmierć, oparzenia całego ciała, zatrucia po-drażnienia dróg oddechowych, oczu.	P	D	3

Lp.	Typ zagrożenia	Źródło zagrożenia	Możliwe skutki zagrożenia	PP	S ²⁾	Kategoria ryzyka ^{3*}
8.	Kontakt z substancjami chemicznymi.	Przygotowywanie i używanie preparatów chemicznych do mycia samochodu lub garażu.	Poparzenia skóry, górnych dróg układu oddechowego, zatrucie organizmu.	P	S	2

^ P- prawdopodobieństwo (MP- mało prawdopodobne, P- prawdopodobne, WP- wysoce prawdopodobne).

2) S- następstwo i jego stopień szkodliwości (M- małe, S- średnie, D- duże).

3* Kategorie ryzyka: 1- Małe, 2- Średnie, 3- Duże.

Działania zapobiegawcze- sposoby zmniejszenia ryzyka zawodowego.

Lp	Typ zagrożenia	Sposoby zmniejszenia ryzyka zawodowego	p(t)	S ⁽²⁾	Kategoria ryzyka ³⁾
1.	Upadek na tym samym poziomie.	Utrzymywać w dobrym stanie wykładziny podłogowe ze szczególnym uwzględnieniem miejsc łączenia, ułożyć przewody zasilające środki techniki biurowej w miejscach mało dostępnych oraz osłonić je listwami zabezpieczającymi, utrzymywać porządek w obrębie stanowiska pracy, zachowanie ostrożności podczas przemieszczania się, zachowanie ostrożności podczas wysiadania z samochodu, analizować warunki atmosferyczne (goleddź), zachowanie ostrożności podczas	MP	S	1
2.	Upadek na niższy poziom.	Zachować ostrożność, nie śpieszyć się podczas poruszania się po schodach, zabezpieczać schody przed ich nadmierną śliskością, wszelkie czynności związane z koniecznością wyjścia na wysokości powyżej 1m wykonywać wyłącznie przy użyciu drabin, stosować tylko sprawne drabiny zgodnie z przeznaczeniem.	MP	S	1
3.	Kontakt z czynnikiem materialnym.	Prawidłowo rozmieścić i używać sprzęt podczas wykonywania pracy, używać tylko sprawnych maszyn i urządzeń, stosować środki ochrony indywidualnej, zachować ostrożności podczas przemieszczania się, zachować ostrożności podczas wsiadania i wysiadania z samochodu, przestrzegać norm przenoszenia ciężarów, stosować urządzenia pomocnicze do transportu	MP	S	1
4.	Obciążenie psychiczne.	Zapewnić urządzenie stanowiska pracy zgodnie z zasadami ergonomii, przestrzegać norm transportu ręcznego, stosować przerwy w czasie prowadzenia pojazdu, analizować warunki	MP	D	2
5.	Kontakt z prądem elektrycznym o napięciu do 1 kV.	Stosować się do zaleceń producenta przedstawionych w instrukcjach obsługi urządzeń, właściwie układać i zabezpieczać przewody zasilające urządzenia techniki biurowej, utrzymywać porządek w obrębie stanowiska pracy, nie użytkować uszkodzonego sprzętu, nie ustawiać w pobliżu sprzętu elektrycznego oraz elektronicznego żadnych cieczy, szczególnie cieczy łatwopalnych, prawidłowo organizować pracę, stosować środki ochrony indywidualnej z aktualnymi badaniami tam gdzie są one wymagane, systematycznie przeglądać i oceniać sprawności wyłączników i gniazd elektrycznych, przewodów zasilających, wykonywać pracę zgodnie z posiadanymi uprawnieniami.	MP	D	2
6.	Zagrożenie wypadkiem komunikacyjnym.	Przestrzegać przepisy ruchu drogowego, przestrzegać terminów i zakresu obowiązkowych przeglądów stanu technicznego pojazdu, terminowo przed okresem zimowym wymieniać ogumienie na zimowe, prawidłowo ustawiać elementy wyposażenia pojazdu mające wpływ na bezpieczeństwo jazdy, zachowanie ostrożności, przewidywać sytuacje drogowe, dostosowanie predkości do warunków atmosferycznych i sytuacji na drodze.	MP	D	2

Lp.	Typ zagrożenia	Sposoby zmniejszenia ryzyka zawodowego	pD	S ²⁾	Kategoria ryzyka ^{3*}
7.	Pozar.	Utrzymywać porządek w pomieszczeniach, wyposażyć pomieszczenia w zgodną z przepisami odpowiednią ilość podręcznego sprzętu poż., zapoznać się z „Instrukcją Bezpieczeństwa Pożarowego”, umieć posługiwać się sprzętem gaśniczym, bezwzględnie przestrzegać zakazu palenia, przestrzegać instrukcji poż., przestrzegać przepisów ruchu drogowego, przestrzegać terminów i zakresu obowiązkowych przeglądów stanu technicznego pojazdu, zachować	MP	D	2
8.	Kontakt z substancjami chemicznymi.	Zachować ostrożności podczas stosowania preparatów chemicznych, stosować się do zaleceń producenta określonych na opakowaniach i w kartach charakterystyki, stosować odzież i obuwie robocze, stosować rękawice ochronne, prawidłowo organizować pracę.	MP	S	1

^ P- prawdopodobieństwo (MP- mało prawdopodobne, P- prawdopodobne, WP- wysoce prawdopodobne). ²⁾ S- następstwo i jego stopień szkodliwości (M- małe, S- średnie, D- duże).

³⁾* Kategoria ryzyka: 1- Małe, 2- Średnie, 3- Duże.

Ryzyko zawodowe: Wskaźnik ryzyka końcowego po zrealizowaniu działań zapobiegawczych nie przekracza wartości 2, ryzyko jest akceptowalne.

Urząd Miejski

W Sierpcu

OCENA

RYZYKA ZAWODOWEGO

**NA STANOWISKU
POMOC ADMINISTRACYJNA**

1. Cel procedury.

Celem procedury jest ustalenie reguł postępowania przy zarządzaniu ryzykiem zawodowym w Urzędzie Miejskim w Sierpcu:

- sprawdzenie, czy występujące na stanowiskach pracy zagrożenia zostały zidentyfikowane i czy jest związane z nimi ryzyko zawodowe,
- wykazanie, zarówno pracownikom jak i organom nadzoru i kontroli, że przeprowadzono analizę zagrożeń i zaproponowano zastosowanie właściwych środków ochronnych, dokonanie odpowiedniego wyboru wyposażenia stanowisk pracy, materiałów oraz organizacji pracy,
- ustalenie priorytetów w działaniach zmierzających do eliminowania lub ograniczania ryzyka zawodowego,
- zapewnienie ciągłej poprawy bezpieczeństwa i higieny pracy.

2. Zakres obowiązywania procedury.

Procedura obowiązuje w Urzędzie Miejskim w Sierpcu w odniesieniu do pracowników zatrudnionych na stanowisku goniec.

3. Pojęcia i definicje.

Strata - fizyczne naruszenie lub/i uszkodzenie zdrowia lub przedmiotu (rzeczy) [EN-1050].

Zagrożenie:

zdarzenie mogące wywołać stratę [EN-1050].

- stan środowiska pracy mogący spowodować wypadek lub chorobę [PN-N-18001].

Narażenie (ekspozycja) - podleganie oddziaływaniu czynników niebezpiecznych, szkodliwych lub uciążliwych związanych z wykonywaniem pracy [PN-N-18001],

Narażenie jest wyrażanym ilościowo lub jakościowo pojęciem charakteryzującym zagrożenie na stanowisku pracy.

Środki ochronne:

- środki (sposoby) do zlikwidowania zagrożenia lub zmniejszenia ryzyka [EN-1050], środki ochrony zbiorowej, środki ochrony indywidualnej lub inne środki (techniczne lub organizacyjne), stosowane w celu ograniczenia ryzyka zawodowego [PN-N-18001],

Ryzyko - kombinacja częstości lub prawdopodobieństwa wystąpienia określonego zdarzenia wywołującego zagrożenie i konsekwencji związanych z tym zdarzeniem [PN-N-18001],

Pojęcie ryzyka zawsze obejmuje dwa elementy: częstość lub prawdopodobieństwo występowania zdarzenia wywołującego zagrożenie i konsekwencje tego zdarzenia.

Ryzyko zawodowe - prawdopodobieństwo wystąpienia niepożądanych zdarzeń związanych z

wykonywaną pracą powodujących straty, w szczególności wystąpienia u pracowników niekorzystnych skutków zdrowotnych w wyniku zagrożeń zawodowych występujących w środowisku pracy lub sposobu wykonywania pracy [PN-N-18001],

Prawdopodobieństwo - możliwość, szansa wydarzenia się czegoś.

Ryzyko resztkowe - ryzyko, jakie pozostaje po zastosowaniu (wprowadzeniu) środka ochronnego [EN-1050].

Identyfikacja zagrożeń - stwierdzenie, ustalenie zagrożeń występujących w środowisku pracy.

Szacowanie ryzyka - nadanie materialnej cechy elementom ryzyka:

- ocena prawdopodobieństwa wystąpienia zdarzenia niebezpiecznego,
- określenie stopnia możliwej straty (konsekwencji związanych ze zdarzeniem).

Wartościowanie ryzyka:

- formułowanie sądu o ryzyku,
- określanie wartości ryzyka według przyjętych kryteriów.

Analiza ryzyka - badanie ryzyka obejmujące określenie granic obiektu, identyfikację zagrożeń i szacowanie ryzyka.

Ocena ryzyka:

- proces analizowania i wyznaczania ryzyka dopuszczalnego [PN-N-18001].
wydawanie opinii (sądu) o ryzyku obejmujące:
  - a) analizę ryzyka,
  - b) wartościowanie ryzyka,
  - c) decyzję o akceptacji ryzyka lub działaniach w celu zmniejszenia (redukcji) ryzyka.

4. Przebieg i wybór metody oceny ryzyka.

Ocena ryzyka zawodowego jest procesem wieloetapowym i może być przeprowadzona "krok po kroku". Etapy oceny ryzyka zawodowego to:

- zebranie informacji potrzebnych i koniecznych do oceny ryzyka zawodowego,
- identyfikacja występujących zagrożeń,
- oszacowanie ryzyka zawodowego na poszczególnych stanowiskach pracy,
- wartościowanie i wyznaczenie dopuszczalnego ryzyka zawodowego,
- opracowanie dokumentacji,
- wdrożenie oceny ryzyka zawodowego do praktyki.

Do oceny ryzyka zawodowego zostały wykorzystane informacje dotyczące lokalizacji stanowisk pracy i realizowanych na nich zadań, osób pracujących na tych stanowiskach, stosowanych przez pracowników środków pracy oraz środków ochronnych, rodzaju

wykonywanych czynności oraz sposoby i czas potrzebny do ich wykonania, jak również wzięto pod uwagę zagrożenia, które już zostały zidentyfikowane oraz możliwe skutki tych zagrożeń. Ponadto wykorzystano dokumentację wypadkową instrukcje obsługi, instrukcje stanowiskowe, a także przepisy prawne i inne dokumenty normatywne.

Do oceny ryzyka zawodowego wykorzystano metodę oceny ryzyka zawodowego dla czynników niemierzalnych według normy PN-N-18002:2000 (metoda matrycy ryzyka). Oszacowanie ryzyka zawodowego na stanowiskach pracy polega na ustaleniu dwóch składowych:

- ciężkości szkodliwych następstw zagrożeń,
- prawdopodobieństwa wystąpienia zagrożeń.

Szacowanie ciężkości następstw zdarzeń wypadkowych:

1. Do następstw o **małej szkodliwości** zalicza się urazy i choroby, które nie powodują długotrwałych dolegliwości i absencji w pracy, czasowe pogorszenie stanu zdrowia takie jak niewielkie stłuczenia i zranienia, podrażnienia oczu, objawy niewielkiego zatrucia bóle głowy itp.
2. Do następstw o **średniej szkodliwości** zalicza się urazy i choroby, które powodują niewielkie, ale długotrwałe lub nawracające okresowo dolegliwości i są związane z krótkimi absencjami, zranienia, oparzenia II-go stopnia na niewielkiej powierzchni ciała alergię, nieskomplikowane złamania zespoły przeciążeniowe układu mięśniowo-szkieletowego itp.
3. Do następstw o **dużej szkodliwości** zalicza się urazy i choroby, które powodują ciężkie i stałe dolegliwości lub śmierć, oparzenia III-go stopnia oparzenia II-go stopnia dużej powierzchni ciała, amputacje, skomplikowane złamania z następującą dysfunkcją choroby nowotworowe, toksyczne uszkodzenia narządów wewnętrznych i układu nerwowego w wyniku narażenia na czynniki chemiczne, zespół wibracyjny, zawodowe uszkodzenie słuchu, astma, zaćma itp.

Szacowanie prawdopodobieństwa zdarzeń wypadkowych:

1. Do **mało prawdopodobnych** zalicza się następstwa zagrożeń, które nie powinny wystąpić podczas całego okresu aktywności zawodowej pracownika.
2. Do **prawdopodobnych** zalicza się następstwa zagrożeń, które mogą wystąpić nie więcej niż kilkakrotnie podczas okresu aktywności zawodowej pracownika.
3. Do **wysoce prawdopodobnych** zalicza się następstwa zagrożeń, które mogą wystąpić wielokrotnie podczas okresu aktywności zawodowej pracownika.

Wartościowanie ryzyka w skali trójstopniowej.

Prawdopodobieństwo	Ciężkość następstw		
	Mała	Średnia	Duża
Mało prawdopodobne	<i>Małe</i> 1	<i>Małe</i> 1	<i>Średnie</i> 2
Prawdopodobne	<i>Małe</i> 1	<i>Średnie</i> 2	<i>Duże</i> 3
Wysoce prawdopodobne	<i>Średnie</i> 2	<i>Duże</i> 3	<i>Duże</i> 3

Wyznaczanie dopuszczalności ryzyka zawodowego w skali trójstopniowej.

Oszacowanie ryzyka zawodowego	Dopuszczalność ryzyka zawodowego	Niezbędne działania
Duże	Niedopuszczalne	Jeżeli ryzyko zawodowe jest związane z pracą już wykonywaną, działania w celu jego zmniejszenia należy podjąć natychmiast np. przez zastosowanie środków ochronnych. Planowana praca nie może być rozpoczęta do czasu zmniejszenia ryzyka zawodowego do poziomu dopuszczalnego.
Średnie	Dopuszczalne	Zaleca się zaplanowanie i podjęcie działań, których celem jest zmniejszenie ryzyka zawodowego.
Małe		Konieczne jest zapewnienie, że ryzyko zawodowe pozostaje, co najmniej na tym samym poziomie.

Wyniki oceny ryzyka zawodowego stanowią podstawę planowania działań korygujących i zapobiegawczych na stanowiskach pracy. Przy planowaniu i podejmowaniu tych działań w celu eliminacji lub ograniczenia zagrożeń i związanego z nimi ryzyka zawodowego, należy stosować środki ochronne w następującej kolejności:

- środki techniczne eliminujące lub ograniczające zagrożenia u źródła,
- środki ochrony zbiorowej,
- środki organizacyjne i proceduralne (procedury lub instrukcje bezpiecznej pracy),
- środki ochrony indywidualnej.

Przed realizacją wynikającego z oceny ryzyka zawodowego planu działań korygujących i/lub zapobiegawczych należy dokonywać przeglądu planu w celu stwierdzenia:

- czy proponowane działania doprowadzą do wymaganego ograniczenia ryzyka zawodowego,
- czy w wyniku realizacji planu nie powstaną nowe zagrożenia,
- czy można wybrać inne, bardziej skuteczne działania.

Po zrealizowaniu zaplanowanych działań należy przeprowadzić kolejną ocenę ryzyka zawodowego umożliwiającą sprawdzenie ich skuteczności.

KARTA ANALIZY RYZYKA ZAWODOWEGO

Stanowisko pracy: Pomoc administracyjna	Data: 15.04.2016 r.
---	------------------------

I. INFORMACJE O STANOWISKU PRACY

1. Opis stanowiska pracy:

Na stanowisku pracy pomoc administracyjna, wykonywane są czynności związane z dostarczaniem przesyłek poleconych i zwykłych do adresatów na terenie miasta. W zakres obowiązków wchodzi także wysyłanie przesyłek zwykłych i poleconych za pośrednictwem Urzędu Pocztowego, prowadzenie ewidencji wysłanych przesyłek poleconych, a także rozmieszczanie obwieszczeń, ogłoszeń, uchwał Rady Miejskiej. Pomieszczenie pracy w Urzędzie spełnia parametry dotyczące pomieszczenia pracy stałej w zakresie kubatury, oświetlenia, wentylacji, temperatury i wilgotności. Stanowisko urządzone są zgodnie z zasadami ergonomii. W obrębie stanowiska pracy nie występują czynniki szkodliwe dla zdrowia. Pomiary instalacji elektrycznej (na oporność izolacji, skuteczność zerowania, sprawdzenia skuteczności środków ochrony przeciwporażeniowej) wykazały, że jest ona sprawna. Pomieszczenie pracy wyposażono w znaki ewakuacyjne zgodnie z PN-92/N-01256/02. Sprzęt ppoż. rozmieszczony jest właściwie, w ilościach zgodnych z obowiązującymi przepisami. Na stanowisku pracy wykonywane są czynności związane z obsługą ręcznego sprzętu techniki biurowej. Komunikowanie z innymi pracownikami odbywa się przez kontakt osobisty lub za pomocą telefonu, faxu itp. Dokumenty przechowywane są w szafach i na regałach.

W okresie zimowym pracownicy otrzymują posiłki regeneracyjne.

System pracy-1 zmianowy.

2. Stosowane materiały i środki pracy:

1.	Teczka, telefony, faxy, kserokopiarki, niszczarki dokumentów, bindownica, gilotyina.
2.	Papier, formularze, druki.
3.	Regał, szafa, drabina.

3. Osoby uczestniczące w procesie pracy:

1.	Pomoc administracyjna
2.	Pracownicy Urzędu.
3.	Interesanci, osoby postronne.

4. Wymagany poziom wykształcenia, doświadczenia i zdolności użytkownika oraz wymagane uprawnienia:

Przygotowanie ogólne - wykształcenie zawodowe, średnie.

Szkolenia z zakresu bhp - instruktaż ogólny i stanowiskowy, szkolenia okresowe.

Badania lekarskie - wstępne, okresowe, kontrolne.

5. Inne wymagania dotyczące osób zatrudnionych na stanowisku:

- kobiety w ciąży, młodociani, osoby niepełnosprawne itp.

Nie zatrudnia się osób niepełnosprawnych.

Nie zatrudnia się osób młodocianych.

6. Wykonywane czynności:

1.	<i>Przygotowanie stanowiska pracy.</i>
2.	<i>Praca ze sprzętem biurowym.</i>
3.	<i>Przemieszczanie się między pomieszczeniami.</i>
4.	<i>Przemieszczanie się po terenie miasta Busko- Zdrój.</i>
5.	<i>Czynności końcowe na stanowisku pracy.</i>
7.	Niedogodności i niebezpieczne zdarzenia wykryte w czasie dotychczasowej pracy
IN wypadki i choroby zawodowe:	
1.	<i>Sporadyczne wypadki przy pracy.</i>
2.	<i>Nie wystąpiły zachorowania na choroby zawodowe.</i>
8. Identyfikacja zagrożeń:	
1.	<i>Upadek na tym samym poziomie.</i>
2.	<i>Upadek na niższy poziom.</i>
3.	<i>Kontakt z czynnikiem materialnym.</i>
4.	<i>Obciążenie układu mięśniowo- szkieletowego.</i>
5.	<i>Niewłaściwe warunki mikroklimatyczne.</i>
6.	<i>Zmienne warunki atmosferyczne.</i>
7.	<i>Kontakt z prądem elektrycznym.</i>
8.	<i>Pożar.</i>
9.	<i>Agresja osób, zwierząt.</i>
10	<i>Kontakt z czynnikami biologicznymi.</i>

II. INFORMACJA O RYZYKU ZAWODOWYM

Lp.	Typ zagrożenia	Źródło zagrożenia	Możliwe skutki zagrożenia	pi)	S ²⁾	Kategoria ryzyka ³⁾
1.	Upadek na tym samym poziomie.	Nierówności podłoża (uszkodzona nawierzchnia, zalegające przedmioty), śliskość podłoża (rozlane płyny, śnieg i lód w okresie zimowym), nie oznakowane progi, uskoki w przejściach, nierówności terenu	Potłuczenie, złamania kończyn, urazy wewnętrzne, wstrząśnienie mózgu.	P	S	2
2.	Upadek na niższy poziom.	Przemieszczanie się po schodach, praca na drabinie, niezabezpieczone różnice poziomów terenu i infrastruktury budowlanej (np. klatki schodowe w starych, zaniedbanych budynkach).	Potłuczenie, złamania kończyn, urazy wewnętrzne, wstrząśnienie mózgu.	P	S	2
3.	Kontakt z czynnikami materialnym.	Brak zabezpieczenia miejsc niebezpiecznych, niewłaściwe rozmieszczenie sprzętu na stanowisku pracy, poruszające się po ulicach pojazdy, ostre krawędzie (np. bram, drzwi, balustrad).	Potłuczenia, skaleczenia, złamania, urazy wewnętrzne.	P	S	2
4.	Obciążenie układu mięśniowo-szkieletowego.	Długotrwała praca wymagająca chodzenia po drogach poziomych i schodach.	Bóle mięśniowe, zwyrodnienia kręgosłupa i stawów, bóle kończyn dolnych, płaskostopie.	P	S	2
5.	Niewłaściwe warunki mikroklimatyczne.	Temperatura w pomieszczeniu przekraczająca zakres dla komfortu cieplnego, zła wentylacja.	Przeziębienia lub przegrzanie, choroby układu oddechowego.	P	S	2
6.	Zmienne warunki atmosferyczne.	Praca na otwartej przestrzeni, wysoka i niska temperatura, przeciągi, zmiany temperatur, opady	Przeziębienia lub przegrzanie, choroby układu oddechowego, odmrożenia.	P	S	2
7.	Kontakt z prądem elektrycznym o napięciu do 1 kV.	Uszkodzone urządzenia zasilane energią elektryczną, niesprawne instalacje elektryczne w budynku urzędu oraz w innych obiektach budowlanych.	Śmierć na skutek porażenia prądem elektrycznym, poparzenia.	P	D	3

Lp	Typ zagrożenia	Źródło zagrożenia	Możliwe skutki zagrożenia	pi)	S ²⁾	Kategoria ryzyka ³⁾
8.	Pożar.	Niesprawne urządzenia i instalacje elektryczne, zaproszenia ognia, materiały łatwopalne, wypadek	Śmierć, oparzenia całego ciała, zatrucia, podrażnienia dróg oddechowych, oczu.	P	D	3
9.	Agresja osób, zwierząt.	Nietrzeźwe, agresywne osoby, agresywne psy.	Słuczenia, otarcia, zranienia, pogryzienia, zwichnięcia, złamania, urazy wewnętrzne, kalectwo, śmierć.	P	D	3
10.	Kontakt z czynnikami biologicznymi: Grupa 1 i 2 zagrożenia).	Nieprzestrzeganie zasad higieny, kontakt z interesantami, dokumentami.	Grypa, zapalenie płuc, schorzenia układu oddechowego, wysypki, grzybice, łuszczyca, alergie-	P	S	2

* P- prawdopodobieństwo (MP- mało prawdopodobne, P- prawdopodobne, WP- wysoce prawdopodobne). S- następstwo i jego stopień szkodliwości (M- małe, S- średnie, D- duże).

Kategoria ryzyka: 1- Małe, 2- Średnie, 3- Duże.

Działania zapobiegawcze- sposoby zmniejszania ryzyka zawodowego.

Lp.	Typ zagrożenia	Sposoby zmniejszania ryzyka zawodowego	pi)	S ²⁾	Kategoria ryzyka ^{3*}
1.	Upadek na tym samym poziomie.	Utrzymywać w dobrym stanie wykładziny podłogowe ze szczególnym uwzględnieniem miejsc łączenia, ułożyć przewody zasilające środki techniki biurowej w miejscach mało dostępnych oraz osłonić je listwami zabezpieczającymi, utrzymywać porządek w obrębie stanowiska pracy, zachowanie ostrożności podczas przemieszczania się, analizować warunki atmosferyczne (gołoleź), zachowanie ostrożności podczas poruszania się po nieznanym terenie, stosować	MP	S	1
2.	Upadek na niższy poziom.	Zachować ostrożność, nie śpieszyć się podczas poruszania się po schodach, zabezpieczać schody przed ich nadmierną śliskością, wszelkie czynności związane z koniecznością wyjścia na wysokości powyżej 1m wykonywać wyłącznie przy użyciu drabin, stosować tylko sprawne drabiny zgodnie z przeznaczeniem, stosować odpowiednie obuwie.	MP	S	1
3.	Kontakt z czynnikiem materialnym.	Prawidłowo roznieścić i używać sprzęt podczas wykonywania pracy, zachować ostrożności podczas przemieszczania się po przejściach dla pieszych, stosować urządzenia pomocnicze do transportu towarów, prawidłowo organizować pracę.	MP	S	1
4.	Obciążenie układu mięśniowo- szkieletowego.	Zapewnić urządzenie stanowiska pracy zgodnie z zasadami ergonomii, przestrzegać norm transportu ręcznego, stosować odpowiednie obuwie, właściwie organizować pracę,	MP	S	1
5.	Niewłaściwe warunki mikroklimatyczne.	Dostosować mikroklimat do subiektywnego odczucia komfortu cieplnego, stosować odpowiednią odzież.	MP	S	1
6.	Zmienne warunki atmosferyczne.	Używać odpowiedniego obuwia i odzieży wierzchniej, zapewnić napoje (zimne i gorące w zależności od warunków atmosferycznych), zapewnić posiłki profilaktyczne.	MP	S	1
7.	Kontakt z prądem elektrycznym o napięciu do 1 kV.	Zachować ostrożność, utrzymywać porządek w obrębie stanowiska pracy, nie ustawiać w pobliżu sprzętu elektrycznego oraz elektronicznego żadnych cieczy, szczególnie cieczy łatwopalnych.	MP	D	2
8.	Pozar.	Utrzymywać porządek w pomieszczeniach, wyposażyć pomieszczenia w zgodną z przepisami odpowiednią ilość podręcznego sprzętu ppoż., zapoznać się z „Instrukcją Bezpieczeństwa Pożarowego”, umieć posługiwać się sprzętem gaśniczym, bezwzględnie przestrzegać zakazu palenia, przestrzegać instrukcji ppoż., zachować szczególną ostrożność.	MP	D	2
9.	Agresja osób, zwierząt.	Unikać sytuacji konfliktowych, zachować spokój, właściwie oceniać sytuację, zachować szczególną ostrożność podczas wchodzenia na posesję.	MP	D	2

Lp.	Typ zagrożenia	Sposoby zmniejszenia ryzyka zawodowego	pD	S ² >	Kategoria ryzyka ^{3*}
10.	Kontakt z czynnikami biologicznymi. Grupa 1 i 2 zagrożenia).	Przestrzegać reżimu sanitarnego, szczepić się.	MP	s	1

^{1*} P - prawdopodobieństwo (MP - mało prawdopodobne, P - prawdopodobne, WP - wysoce prawdopodobne).

²⁾ S - następstwo i jego stopień szkodliwości (M - małe, S - średnie, D - duże).
Kategoria ryzyka: 1 - Małe, 2 - Średnie, 3 - Duże.

Ryzyko zawodowe: Wskaźnik ryzyka końcowego po zrealizowaniu działań zapobiegawczych nie przekracza wartości 2, ryzyko jest akceptowalne.